

vrede

DE TRILATERALE

MAANDBLAD VOOR INTERNATIONALE POLITIEK EN VREDESPROBLEMEN

21ste jrg. — nr. 175 — AUGUSTUS-SEPTEMBER 1978

DE TRILATERALE

vrede

„Vrede“ Studie- en informatiecentrum voor
vrede- en ontwikkelingsproblematiek v.z.w.

Maandblad - 10 nummers per jaar

REDACTIE-BEHEER PUBLICITEIT :
Onderbergen 51 - 9000 Gent
Prk : 000-0956015-80
Vrede v.z.w. - 9000 Gent
Tel. 091/ 23.82.52

LEESGELD :
300 fr. per jaar
30 fr. per nummer.
Voor Nederland : 25 fl.

STEUNABONNEMENT : 500 fr.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER :
Michel Vanderborcht
Beukendreef 10a
9401 POLLARE

REDACTIE :
Theo Bailleul, Jo De Schuyter, Nadine
Crappe, Jules Verhelst, Luk Konge,
Chantal De Smet, Ernst Gülicher, Kathleen
Steel, Michel Tarrst, Filip De Paep,
Griet Marechal, Jan Verwest, Paula
Burghgraves, Wilfried De Vleghere, Bri-
gitte Van Maele, Herman Talloen, Elie
Ella, Philip Delmotte, Luk Vermeire.

MEDEWERKERS :
Jan Van Calstere, Robert De Gendt,
Frank Beka, Ward Ruyslinck, Willy
Courteaux, Ignaas Lindemans, Eric Hul-
sens, Yves Van de Steen, Janine De Rop,
Staf Schmidt, Walter Weyds, Jos Wolles,
Cyril Verleyen, Freddy Tack, Rik De-
nys, Toon Colpaert, Robert Braet, Al-
fonds Goossens (Goaf), Luc Zeebroeck,
Krista Dumolin, René Morlion, enz., enz.
Centrum voor UNO-Recht (V.U.B.),
Centrum voor Latijns-Amerika (Roer-
mond),
Freddy Vermaulen (Mafkal).

HOOFDREDAKTEUR :
André De Smet.

ABONNEMENTDIENST :
Lotty Verwest, Monique Verstraete.

Overname van artikels en tekeningen is toe-
gelaten mits bronvermelding en toezending
van een presentexemplaar.

„Vrede“ wil de spreekbuis zijn van al die-
genen die - door degelijke informatie of
voorstellen - een bijdrage willen brengen tot
de internationale ontspanning.

De redactie doet dan ook beroep op de me-
dewerking van al diegenen die hiertoe kun-
nen bijdragen.

De ondertekende artikels beantwoorden dan
ook niet noodzakelijkerwijze aan het stand-
punt van de redactie.

OFFSET DRUK :
Beschutte Werkplaats, Landegem.

INHOUD

	Blz.
EDITORIAAL	3
Keren we terug naar de koude-oorlogpolitiek ?	3
OP DE UITKIJK	4
Rudolf Bahro	4
PARLEMENTAIRE TRIBUNE	5
In het teken van Afrika	5
EUROPA	
Frankrijk - zes maand na de verkiezingen	8
PERSPERIKELLEN	10
MIDDEN-OOSTEN	11
Groeiend volksverzet in Iran	11
AFRIKA	14
Gesprek met Sikose Mji	14
Gevangene nr. 466/64	16
Nelson Mandela 60 jaar	16
Even uw aandacht voor Centraal Afrikaanse Rep.	17
DOKUMENT	18
De Trilaterale Commissie	18
MIDDEN-AMERIKA	23
Nicaragua : de opstand tegen de Somoza-dynastie ...	23
Geen jaar, een leven voor de vrouw op Cuba	25
U.N.O.	27
Buitengewone zitting van de V.V.N. over ontwapening	27
BOEKBESPREKING	31
De zaak-Jespers	31
LEZERSBRIEVEN	33
Bravo Van Miert	33
ORGANISATIES	34
Vereniging voor de Verenigde Naties	34
TE ZOT ... OM LOS TE LOPEN	35
AANVULLENDE KORTE BERICHTJES	

KEREN WE TERUG NAAR DE KOUDE-OORLOGPOLITIEK ?

Vorige maand herdachten we de derde verjaardag van de ondertekening te Helsinki van de Slotakte van de Konferentie voor Vrijheid en Samenwerking in Europa. Daarmede werd een belangrijke stap gezet in de sinds enkele jaren traag op gang komende détente.

De ondertekening door de Staatshoofden van de 32 landen van Europa en Noord-Amerika was de bekroning van de inspanningen van de openbare opinie om, in de geest van de vreedzame co-existentie, eindelijk een punt te zetten aan vijftiwintig jaar koude oorlogpolitiek. Met de erkenning van de politieke en territoriale consequenties voortvloeiende uit de nederlaag van Hitler Duitsland en de tien principes vervat in het document werd eindelijk de weg geopend naar een nieuw tijdperk.

Ontspanning, veiligheid, samenwerking en mensenrechten waren de hoofdlijnen van de Slotakte. Voor allen die deze grondbeginselen een warm hart toedragen was dit ongetwijfeld een belangrijke stap naar de zo noodzakelijke détente, de opruiming van de politieke hindernissen, die uiteindelijk onontbeerlijk is om een ontwapeningsdynamiek op gang te brengen.

Belangrijke voorwaarde bij dit alles was dat ieder voor eigen deur zou vegen en niet op één te na zou gaan spelen met de bedoeling een nieuwe kruistocht op gang te brengen.

Na drie jaar blijkt de Slotakte dus even aktueel en we kunnen slechts betreuren dat van overheidswege, ook vanwege de pers, zo weinig werd gedaan om dit dokument bekend te maken. Het volstaat de pers uit die periode te overlopen om vast te stellen op welke misprijzende toon, met welk cynisme, men zich over dit akkoord heeft uitgelaten.

Sinds Carter en Brzezinski de mensenrechten als speerpunt van hun strijd tegen de socialistische landen gekozen hebben, gaat geen dag meer voorbij zonder dat, te pas en te onpas, Helsinki als alibi wordt gebruikt om de détente in vraag te stellen.

Processen in de aarde van deze tegen Orlov, Guinzbourg, Chicharsensky e.a. in de S.U., zijn ontegensprekelijk in tegenspraak met de geest en de letter van de akkoorden van Helsinki. Dat vandaag, tien jaar na de interventie in Tsjecho-Slowakije, de leiders van wat men de Praagse lente heeft genoemd en de ondertekenaars van het Charter 77 het slachtoffer zijn en blijven van allerhande plagerijen en vervolgingen, kan slechts met kracht veroordeeld worden.

Men doet niet aan antikommunisme wanneer men de miskennis van de vrije politieke meningsuiting aan de kaak stelt en de vrijheid en het recht op kritiek voorstaat als het onmisbaar element voor een democratische partij. Wanneer de socialistische landen, wat de positieve aspecten van hun politiek ook moge zijn, dit principe negeren dan stellen zij ongetwijfeld daden die in tegenstrijd zijn met de mensenrechten en bezorgen zij troeven in de handen van diegene die slechts als doel hebben de détente op de helling te zetten.

Dit mag ons niet verhinderen klaar te zien in de campagnes die vandaag opnieuw schering en inslag zijn. De akties van diegene die het zwijgen aan zich hebben. Gezien ze zelden spreken over de mistoestanden, tekortkomingen en de miskennis van de mensenrechten in eigen land en bij hun „bondgenoten" maar hun macht en invloed in de informatiemedia misbruiken om een nieuwe „heilige kruistocht" te prediken, is het duidelijk door

welke motieven zij zich laten leiden.

Volstaat het niet hierbij te verwijzen naar de recente verklaringen van dhr Young, Amerikaans ambassadeur bij de UNO ? Herdenken we op dit moment niet het feit dat vijftiwintig jaar geleden in Iran de Eerste Minister Mossadegh met behulp van de CIA werd ten val gebracht om de Sjah en de Keizertrouwen te plaatsen met alle gevolgen die we vandaag kennen ? Is het vandaag niet een kwart eeuw geleden dat Ethel en Julius Rosenberg in de V.S. op de elektrische stoel werden vermoord ? Kennen we niet de tragedie van dominee Chavis en de 10 van Wilmington ? Wie draagt mede de verantwoordelijkheid voor het drama van het Chileense volk, de dertigjarige ellende van de volkeren van Viëtnam, de tragedie van de apartheid in Zuid-Afrika en zovele andere ? Moet men niet aan mensenrechten denken wanneer men weet, zoals de Wereldbank het nog kortgeleden komt te onderlijnen, 800 miljoen mensen in hun bestaan bedreigd zijn ? Zijn er ook niet de achtien miljoen werklozen aan wie het elementair recht op arbeid, toch ook een mensenrecht, wordt ontzegd ?

Vers van ons de tekortkomingen van de een tegen de andere af te wegen of tegen elkaar te plaatsen, ledere miskennis van de mensenrechten is, om het even waar, laakbaar en het komt er op aan die objectieven na te streven en die aktievormen te ontwikkelen die moeten toelaten aan de vrijheidsbeperking van de betrokken volkeren een einde te stellen. Wanneer we echter vaststellen hoe, op initiatief van AMADA, allerhande rechtse groepen elkaar de hand rekken in een „Komitee Tsjecho-Slowakije 10 Jaar" dan weten wet dat niet de problemen van het Tsjecho-Slowaakse volk hun bekommernis wegdragen maar dat deze zich slechts tot doel stellen de ontspanning in vraag te stellen. Wanneer we merken hoe kranten na de massale betoging voor ontwapening waaraan 10.000 personen deelnamen hierover slechts enkele lijnen publiceerden en we vergelijken dit met de uitgebreide artikels met foto op de eerste bladzijde van een betoging van hogergenoemd komitee met 500 personen, ja dan is het duidelijk welke politiek zij voorstaan. Wanneer „Le Monde" melding makend van de recente akties het feit vermeldt dat het „Belgisch Jongerenfront" te Namen rookbommen gooidde in de trein Parijs-Moskou en men vermeldt hierbij niet dat het om een fascistische organisatie gaat, dat bij die raid drie mensen gewond werden en bovendien hierbij geen regel van afkeuring voegt, dan moet men zich toch enkele vragen gaan stellen. Wanneer President Carter, eens te meer, bepaalde handelsrelaties o.m. het leveren van een computer voor de Olympische Spelen te Moskou, opschort en zijn bondgenoten aanmaakt dit eveneens te doen, dan ligt het voor de hand dat deze wil terugkeren tot de vroegere koude oorlogpolitiek.

De openbare opinie heeft bij een dergelijke politiek niets te winnen. De volkeren die nood hebben aan mensenrechten kunnen hieruit geen voordeel halen. Alleen diegenen die belang hebben bij internationale spanning, omdat het de voortzetting van de bewapeningswedloop in de hand werkt, staan hierbij aan de winnende kant.

Ontspanning en mensenrechten zijn nauw met elkaar verbonden. Zij maken deel uit van een geheel en zijn onafscheidbaar. De détente ontwikkelen en versterken, de relaties tussen de volkeren verbeteren, vanzelfsprekend met volle recht op kritiek, zijn zonder twijfel de elementen waarbij de volkeren uiteindelijk het meeste voordeel zullen halen.

André De Smet.

OP DE UITKIJK

RUDOLF BAHRO

Wie tijdens deze fletse zomer toch nog wat voeling hield met de politieke aktualiteit kan het niet ontgaan zijn. Het blazoen van de Sovjetunie en van het socialisme in het algemeen werd nog maar eens ontsierd door een reeks schandelijke processen. Als kon verwacht boden die een makkelijke prooi voor de „haviken“ in de Westere politiek. De hipokriete mensenrechtenkampanje zwol er nog wat bij aan, hoewel er tevens unaniem protest rees uit linkse, inclusief Euro-kommunistiese hoek.

Bij al die beroering ging een ander, minder spektakulair, proces enigszins de mist in. Op 30 juni werd Rudolf Bahro, een 43-jarige DDR-ekoonoom, veroordeeld tot 8 jaar opsluiting wegens „spionage“. Het Oostduits officieel persagentschap meldde dat Bahro o.a. schuldig werd bevonden aan „het systematies verzamelen van informatie die hij doorspeelde aan vijandige elementen die in de Bondsrepubliek operen...“. Waarover gaat het en waarom speciaal aandacht voor deze linkse dissident wiens proces „naar Russies model“ achter gesloten deuren en in afwezigheid van buitenlandse waarnemers plaatsvond.

Rudolf Bahro is een opmerkelijk man. Lid zijnde van de Oostduitse KP sinds 1954, militeert hij in 1959-1960 in de kollektivatiebeweging van de landbouw. Daarna neemt hij verantwoordelijkheid op in de nationale leiding van het sindikaat van het wetenschappelijk personeel. Vanaf 1967 is hij als ingenieur in diverse ondernemingen betrokken bij projekten van industriële rationalisering en wetenschappelijke organisatie van de arbeid. Op die manier akkumuleert Bahro jarenlang een schat aan informatie en ervaring. Hij geraakt grondig vertrouwd met de rurale, sindikale en industriële strukturen van zijn land. Weldra wordt voor Bahro de globale maatschappijstruktuur van de DDR doorzichtig. In de zomer van 1977 pakt hij uit met een ophefmakend boek,

Die Alternative (Zur Kritik des real existierenden Socialismus). Bijna onmiddellijk na publikatie ervan in West-Duitsland wordt hij gearresteerd en beschuldigd van landverraad. Met het gekende gevolg.

In feite heeft Bahro met „Die Alternative“ een vrijwel uniek marxisties werk afgeleverd. Hij analyseert er op sluitende wijze en vanuit socialisties standpunt het Oostduits maatschappijbestel. Hij lokaliseert exakt de plaats van een burokratische toplaag in dat bestel en teorieert tegelijk meer algemeen de burokratiseringsverschijnselen in de Oosteuropese post-kapitalistiese maatschappijen. Een niet geringe prestatie gezien de lamentabele situatie waarin de marxistiese wetenschap er zich bevindt.

Het spreekt vanzelf dat Bahro's opvattingen door de Oostduitse autoriteiten niet in dank zijn afgenomen. Daarbij komt nog dat indertijd de affaire Bierman nog nazinderde. Kort na Bahro's arrestatie (aug. '77) werden 3 vrienden van Bierman, waaronder de schrijver Jurgen Fuchs, het land uitgezet. Begin september volgde een nieuwe groep kontestanten dezelfde weg. En eerder op het jaar al was de marxistiese professor Haveman onder huisarrest geplaatst en een ander befaamd schrijver, Jurek Becker, uit de partij gezet. De voorzichtige liberalisering op kultureel gebied, ingeluid door de nieuwe partijvoorzitter Honecker in 1971, werd daarmee definitief teruggeschroefd.

Een en ander illustreert wel op dramatische wijze de feilen van het DDR-regime. Ondanks briljante ekonomiese resultaten wordt het er toe gebracht haar eigen kinderen te verloochenen. Want inderdaad, Jurgen Fuchs en Reiner Kunze zijn geen bourgeois of late vertegenwoordigers van de oude burgerlijke orde. Ze behoren beide tot de jongere generatie en zijn beiden arbeiderskinderen. Zo ook is Rudolf Bahro geen vurige spion maar een zeldzaam marxist in dienst van het socialisme.

Jan Vermeersch.

PARLEMENTAIRE TRIBUNE

IN HET TEKEN VAN AFRIKA

De belangstelling van de parlementairen weerspiegelde deze keer goed het wereldgebeuren. Het hoofdaccent lag op Afrika met als zwaartepunten Shaba-Zaire en Zuidelijk-Afrika. Gezien de vele commentaren moeten we ons daartoe beperken en de rest verschuiven naar een volgende bijdrage.

Burgeon en Van Geyt namen de verklaringen van de Eerste Minister aan Newsweek, naar aanleiding van de gebeurtenissen in Shaba op de korrel, waaronder deze :

- De USSR, DDR en Cuba buiten de stammenconflicten uit en lokken de tot standkoming van bevrijdingsbewegingen uit (alsof de Afrikaanse landen niet bij machte zouden zijn om een bevrijdingsbeweging op te richten of te organiseren !).
- Cuba was betrokken bij de gebeurtenissen in Shaba.
- De USSR heeft plannen om Afrika in te palmen, zodat Europa gefinandiseerd wordt.

Burgeon had de indruk dat de verklaring erop gericht was de economische en strategische belangen van de neokolonialistische mogendheden in Afrika te vrijwaren, wat meteen een goedkeuring van de apartheidregimes impliceerde. Volgens van Geyt horen die uitlatingen thuis in het kader van de koude oorlog en van een hernieuwd Euro-Afrikaans kolonialisme. De Eerste Minister bestempelde Afrika immers als een reserve van grondstoffen voor Europa met miskenning van het recht van de volkeren om zelf over het gebruik van hun natuurlijke hulpbronnen en hun bondgenoten te beslissen. Die stellingen druisen regelrecht in tegen die van allen die solidair zijn met de bevrijdingsbewegingen. Zelfs Carter en de Amerikaanse inlichtingsdiensten zijn terug gekomen op hun beweringen i.v.m. de Cubanen. Ze hebben moeten toegeven dat die uit de lucht waren gegrepen en enkel ingegeven door imperatieven van buitenlandse politiek. Van Geyt vestigde ook nog de aandacht op een treffend parallelisme tussen de uitlatingen van de Eerste Minister en een artikel in *La libre Belgique* door Albert Coppé ex-minister van de CVP, gewezen lid van de EEG-commissie en nu voorzitter van de Generale Bankmaatschappij. Deze laatste beweert ook dat de operatie is voorbereid door Cubanen en dat de aktie een waarschuwing is geweest voor de Navo. Ter verduidelijking kan vermeld worden dat de Générale des Minerais, filiale van de Generale Bankmaatschappij, in Shaba een echte goudmijn heeft ontdekt.

(Vraag Burgeon, Vrag. en antw. Kamer afl. 38, p. 2837-2838 ; vraag Van Geyt, Beknopt verslag van de kamerzitting van 24 juli, p. 1196-1196).

De regeringsmededeling in kamer en senaat over de gebeurtenissen in Shaba en het inzetten van de para's bood de gelegenheid aan de verschillende fracties hun opinie weer te geven.

Algemeen werd het beperken van de tussenkomst tot een

humanitaire aktie goedgekeurd. De BSP-PSB onderstreepte bij monde van de heer Cools dat de aktie noch steun aan het huidig regime noch een inmenging in een interne machtsstrijd in Zaire mocht betekenen. Hij betreurde ook dat de pogingen tot vreedzame regeling te niet zijn gedaan door het optreden van de Franse regering. De BSP-PSB wil geen interventiebeleid dekken dat de bescherming van economische belangen beoogt, tegen de wil in van de plaatselijke bevolking. De Belgische jeugd mag niet ingezet worden in wat een Afrikaans Viëtnam zou kunnen worden.

Bij de CVP-PSC was er ook een ander accentje : „Wij hebben Zaire niet gedekoloniseerd opdat anderen onze plaats zouden innemen... de strategische aspecten van Afrika voor Europa mogen niet verwaarloosd worden. Treffend is de gelijklopende benadering van de VU en de liberale familie. Jorissen wees in de senaat op het primaire belang van de grondstoffen en de alomtegenwoordigheid van de Russen en hun trawanten. Zijn „analyse“ ontziet alle kapitalistische belangen. De moeilijkheden in Shaba zijn hoofdzakelijk terug te voeren op stammetwisten, zoals ook in Biafra, Burundi, de Oegden, Eritrea, Angola, Rhodesië, Namibië en Zuid-Afrika... Ook de Belgische problemen trouwens. Zo wel bij ons als in Afrika is dan ook een bevrijdingsnationalisme actief. Maar als dit bevrijdingsnationalisme effectief wordt, dan is het weer niet meer goed. Dan ligt aan de basis kommunistische inmenging. Dat de SU de hand in de opstand had is bewezen, omdat de industrie te Kolwezi is vernietigd. Op die wijze willen ze armoede brengen in de streek en de arbeiders rijp maken voor de revolutie. Hetzelfde systeem wordt in Namibië toegepast via de Swapo, in Rhodesië via de weigering van de door Rusland geïnspireerde rebellen een vreedzame oplossing te aanvaarden en in Zuid-Afrika door de economie te ondermijnen... De liberale familie was het eens over het inzetten van de para's, maar had kritiek op de besluiteloosheid van de regering en op het gebrek aan diskretie. Vol bewondering waren ze dan ook voor het Franse optreden. Hierin werden ze volmondig bijgetreden door het FDF-RW. Voor Afrika zien de liberalen slechts twee mogelijkheden : steun aan corrupte regimes (die hun bevolking laten uitbuiten) in ruil voor de grondstoffen of het bestaan van regimes op socialistische basis. Risopoulos formuleerde het kernachtig : „Kiest u Moskou of Parijs ?“ vroeg hij de socialisten ! En of dat niet voldoende duidelijk was liet hij er op volgen : wat zullen we zonder kobalt en koper doen ? Het verder bestaan van de vrije wereld, van de westerse democratieën staat of valt met

de grondstoffen uit Afrika.

Oorlogszuchtige taal kwam van het FDF. Mevrouw Spaak wil zwaarder militair materieel. Ze is ook voorstander dat sommige Afrikaanse landen die via de overeenkomsten van Lomé contacten hebben met de EEG ginds de orde zouden handhaven (of het misbruik van de handelsbetrekkingen met ontwikkelingslanden). Dit belet haar niet te vervolgen : „De Afrikanen bijgestaan door de Europeanen hebben het recht hun eigen weg te gaan”. Het hangt er alleen vanaf welke Europeanen.

(Beknopt verslag van de Kamerzitting van
23 mei, p. 825 e.v. ; en van
de Senaatszitting van 24 mei,
p. 521 e.v.).

Bij de algemene beraadslaging over de begroting van Buitenlandse Zaken werden nagenoeg dezelfde standpunten verwoord. Voor de PVV blijven de grondstoffen het alfa en omega. Boey vindt dat we moeten durven erkennen dan Afrika voor ons van vitaal belang is. Afrika vertegenwoordigt een enorm reservoir aan grondstoffen. Ofwel laten wij de SU de hand leggen op al die grondstoffen, ofwel laten we hen niet begaan en vechten wij voor het vrijwaren van de toegang tot die grondstoffen. De uitspraak van de Eerste Minister over het finlandiseren van Europa wordt door hem en door de VU dan ook graag gebruikt als gezagsargument. Het is opvallend hoe de opstand in Shaba door hem en soortgenoten aangegrepen wordt om een echte hetze tegen de SU en andere kommunistische landen te ontketenen. Vandaar is het maar een stapje om te wijzen op de noodzakelijkheid van de neutronenbom. Dit wapen is uiterst geschikt voor de vernieling van pantserwapens. En daar de Warschaupaktlanden op dat gebied een overwicht hebben, is dit wapen nodig. Bovendien vindt dezelfde Boey dat we in het algemeen onze bewapening kwalitatief en kwantitatief moeten opdrijven. Tot slot steekt hij de loftrumpet voor Zuid-Afrika. Er zijn weinig landen waar de zwarte bevolking over zoveel politieke medeverantwoordelijkheid beschikt als daar, terwijl de zagezegde democratisering van Rhodesië en Zuid-Afrika enkel bedoeld is om een bestuur aan de macht te brengen dat vlug de laatste resten van democratie zou opruimen, de westerse landen van zijn grondstoffen zou afsnijden en de SU zou toelaten „West-Europa bij de keel te grijpen”. Waarmee hij dan weer bij zijn uitgangspunt beland is.

Het betoog van Van der Elst en Jorissen (VU) komt op hetzelfde neer : antikommunisme en bekommernis voor de grondstoffen. Van der Elst vindt ook dat ontwikkelingshulp slechts resultaten oplevert als er strenge voorwaarden aan verbonden worden. Voor Zaïre zou dat de eis zijn tot herstel van de democratische staatsorde. Maar België is te klein om dergelijke voorwaarde te kunnen opleggen. Het moet daarom op internationale initiatieven beroep doen, zoals het Internationaal Monetair Fonds en de Wereldbank. Die kunnen voorwaarden opleggen en de naleving eisen. Dat de eisen van het IMF niet altijd „demokratisch” zijn, daarvan kunnen de boeren in Portugal meespreken. Zolang de landbouwhervorming niet ongedaan is gemaakt (de landbouwgrond terug in handen van enkele grootgrondbezitters) krijgt Portugal een lening niet, die het broodnodig heeft. Wie zou er ook weer finlandiseren ?

De bewondering voor Zuid-Afrika ontbreekt ook niet,

maar daarin wordt hij toch overtroffen door partijgenoot Jorissen. Enkele staaltjes : blanken mogen in de thuislanden geen grond bezitten, maar de zwarte thuislanden kunnen van de regering nog grond verkrijgen. De helft van de goede landbouwgronden ligt in de zwarte thuislanden en zwart Transvaal is even rijk aan grondstoffen als blank Transvaal. De loonkloof tussen zwart en blank is nergens zo klein. Zuid-Afrika is een van de weinige landen waar persvrijheid bestaat, de thuislanden zijn volledig soeverein. Het zonder aanklacht vasthouden van verdachten is een Afrikaans gebruik, enz.

Volgens Jorissen is apartheid toch een eigenaardig soort racisme waar de zwarten de beste verzorging krijgen van heel Afrika, het meeste geld verdienen, van de grootste vrijheid genieten en de grote weelde kennen van het stemrecht. Ondanks alle gehetz blijven de zwarten rustig in Zuid-Afrika. Is het niet omdat ze weten dat ze het zoveel beter hebben dan de omliggende landen ?

Soweto, Sharpeville, kinderen in de gevangnissen, stakingen van scholieren, omkomen van politieke gevangenen in de gevangnissen zijn inderdaad staaltjes van rust. De oprichting van een pan-afrikaanse vredesmacht wordt toegejuicht door Coppieters (VU) en Lahaye (PVV), die vindt dat Rhodesië het voorbeeld geeft aan de vrije wereld van de broederschap onder de volkeren.

Voor Dewulf (CVP) is de weg naar de economische groei en zelfstandigheid van Afrika op de eerste plaats een taak voor de Afrikanen zelf. Over de komplementariteit hoeven we ons niet te schamen. Hij distancieert zich uitdrukkelijk van de apartheidsideologie en -politiek. Er is een wezenlijk verschil tussen de overtreding van de mensenrechten in een aantal marxistische landen en in enkele jonge naties die op zoek zijn naar hun eigen identiteit en de ideologie van enige blanke Europeanen die racisme grondvesten op een zogenaamd kristelijke overtuiging. In het antwoord van minister Simonet zijn een paar zaken het aanstippen waard.

- Toen president Nasser van Egypte in 1956 het Suezkanaal nationaliseerde, beweerde men dat dit voor het westen zou rampzalig zijn. Men heeft zich vergist.
- Als supergrootmacht wenst de USSR ongetwijfeld steunpunten in Afrika. Maar in verband met het zogenaamde risico van een omsingeling van Europa van uit Azië, moet toch gezegd worden dat de Angolese aardolie nog steeds aan Gulf en niet aan de USSR wordt verkocht.
- Waarom zou een Afrikaans land met een zagezegd revolutionair regime er toe gebracht worden zijn betrekkingen met het westen te verbreken ? Er zijn voorbeelden van het tegenovergestelde. Mozambique probeert onderhandelingen aan te knopen met de Europese gemeenschap om toe te treden tot de overeenkomst van Lomé. En er wordt onderzocht op welke wijze samenwerking met Angola mogelijk is.

(Beknopt verslag van de Senaatszitting
van 15 juni, p. 609 e.v.
en 21 juni, p. 617 e.v.).

Swapo

De Swapo zal 5 miljoen krijgen t.v.v. de slachtoffers van een Zuid-Afrikaanse raid in Angola. De Swapo is een van de organisaties die een oplossing zoeken voor de problemen in Namibië. Maar vraagt Boey (PVV), stemt deze

beslissing wel overeen met de politiek van de regering t.o.v. illegale organisaties en is deze uitgave wel verantwoord in een tijd van bezuinigingen? Aan bezuinigen denkt hij anders niet als het om militaire uitgaven gaat, integendeel (zie hoger).

(Mondelinge vraag van Boey,
Beknopt verslag van de Senaatszitting
van 12 juli, p. 659).

Ook tegen de Swapo is Valkeniers (VU). Toch eigenaardig hoe VU en PVV zich zo vaak treffen. Volgens hem moet onze regering niet langer onvoorwaardelijk Swapo en het patriottisch front goedkeuren, doch zich werkelijk inzetten voor een vredesregeling, die steunt op een zwart meerderheidsbewind met een democratische deelname van alle groepen aan het bewind.

(Vrag. en antw. Kamer afl. 30,
p. 2236 - 2237).

Zuid-Afrika

Dat poneert hij dan wel voor Namibië en Rhodesië, maar niet voor Zuid-Afrika. Eens te meer wordt de vraag opgeworpen waarom de onafhankelijkheid van Transkei en Bophuthatswana, vrij geworden na verkiezingen, niet wordt erkend. Zij staan van alle Afrikaanse landen toch het dichtst bij ons Westeuropees parlementair stelsel? (Of op vorm komt het aan!).

De rede die de minister hield op de dag tegen de apartheid, ingericht door het Belgisch Nationaal Comité voor de strijd tegen het kolonialisme en de apartheid werd uitgekamd. (Ib. p. 2237-2239).

Naar aanleiding van die rede vroeg Jorissen of de minister de eisen van dat Comité onderschreef. Maar momenteel heeft de minister niet het inzicht:

- De ambassade te herleiden tot een gezantschap.
- Het cultureel akkoord definitief op te zeggen.
- Of protea te beknotten.

Alle economische betrekkingen met Zuid-Afrika worden niet beëindigd en de publikatie van een lijst van Belgische ondernemingen die belangen hebben in Zuid-Afrika wordt niet overwogen.

(Vrag. en antw. Senaat, afl. 33, p. 1259).

Tijl Declercq stelde een spoedvraag over de aanhouding van minstens 19 KAJ-leiders.

(Beknopt verslag Kamer 20 juli, p. 1171).

„Historische argumenten“

Valkeniers zoals Jorissen interpeleerden de minister van Buitenlandse Zaken n.a.v. zijn vergelijking van de Zuid-Afrikaanse thuislanden met de reservegebieden van de Indianen in Noord-Amerika. Volgens hen zijn deze gebieden historisch gegroeid en vertelt de minister bijgevolg historische onwaarheden.

Niet enkel historische banden met Zuid-Afrika worden bij tijd en wijle ingeroepen, ook deze met de gewezen FRANStalige kolonies. Maar dan om de hulp bestemd voor de vluchtelingen uit Zuid-Afrika en Rhodesië te proberen dirigeren naar Zaïre, Rwanda en Boeroendi. Het kan verkeren, zei Valkeniers (VU).

(Vrag. en antw. Kamer, afl. 29, p. 2157-2158
en afl. 31, p. 2314; Senaat, afl. 33, p. 1260).

G.M.

MILITAIRE UITGAVEN : GEEN BESPARINGEN

De regering vroeg en kreeg speciale volmachten. Om aan het tekort van 80 à 100 miljard te verhelpen zal zij nu beter de hakbijl kunnen hanteleren. Duurder openbaar vervoer, besnoeiingen in de sociale sektor, strengere optreden tegen de werklozen, beperkingen in de onderwijssektor zijn enkele van de vele maatregelen die zagezegd moeten toelaten het „gat“ te vullen. Zoals in het verleden glippen V.D.B. en zijn ministerie van landsverdediging er moel tussen uit wanneer het om besparingen gaat.

We kenden reeds de geschiedenis van de „Koop van de eeuw“ waarmede de regering Tindemans 1 30 miljard (uiteindelijk reeds 40 miljard) door de vensters gooide voor de aankoop van gevechtsvliegtuigen. We weten ook dat Tindemans te Washington akkoord ging met het NAVO voorstel om de militaire uitgaven jaarlijks met 3 procent op te drijven.

Het kontrakt voor de F-16 was pas getekend of V.D.B. sprak reeds over de Hawk-Helip raketten (kostprijs 4 miljard) en reeds lagen de plannen klaar voor de vervanging van de 750 Amerikaanse M-75 tanks en de 500 Franse AMX-13 rupsvoertuigen.

Naar verluidt zal de regering Tindemans 2 in de loop van de maand september haar beslissing kenbaar maken. Over het principe van de aankoop schijnen de ministers zich al geen zorgen meer te maken. Hun bekommernis is nog alleen of het Amerikaanse of Franse tanks zullen zijn die worden aangekocht. Kwestie van te weten aan welke Belgische financiële groep men eveneens een dikke stuiver zal laten verdienen. De ramingen over wat deze nieuwe moordtuigen ons gaan kosten lopen navenant de bron van 20 tot 32 miljard frank. Het gaat niet zo nauw ziet u wanneer het om militaire uitgaven gaat...

Alles bij mekaar genomen is het een zonderling projekt op een ogenblik dat zo veel over besparingen gesproken wordt. Tindemans en zijn regeringsploeg maken zich hierover echter geen zorgen. De werkende bevolking zal wel het gelag betalen.

Intussen houden ze het bij mooie verklaringen op de speciale UNO-zitting voor ontwapening. Wie zegde daar echter weer dat ... „de kruik te water gaat tot ze breekt ...“.

EUROPA

FRANKRIJK - ZES MAAND NA DE VERKIEZINGEN

Onbesliste verkiezingen.

Toen links in de laatste opiniepeilingen voor de parlementsverkiezingen van maart nog een goede kans op de stembusoverwinning maakte, wees de politicus Pierre Mendès France op het gevaar van het ontstaan van een parlementaire meerderheid die niet met de werkelijke meerderheid zou overeen stemmen.

Het Franse meerderheidskiesstelsel met zijn betwistbare indeling in districten hield die mogelijkheid inderdaad in zich. De meerderheid waarop links kon hopen was klein en rechts werd in zijn parlementaire vertegenwoordiging bevoordeligd door de oververtegenwoordiging van de landelijke en weinig bevolkte gebieden waar het veel stemmen haalde terwijl links traditioneel meer stemmen wierf in de stedelijke en dichtbevolkte gebieden. Daardoor had het best gekund dat het linkse front met een stemmenmeerderheid van 52 procent, in het parlement geen meerderheid zou halen.

De toestand heeft uiteindelijk niet die extreme vorm aangenomen waarvoor Mendès France zo bevreesd was. Maar dat neemt niet weg dat de 291 zetels waarover de regeringscoalitie thans in de Assemblée kan beschikken, tegenover slechts 200 voor links, de ware krachtsverhoudingen, waarbij beide partijen gelijkelijk zo'n 50 procent van de stemmen vertegenwoordigen, verdoezelen. En nu de regeringscoalitie zich alle beloften ten spijt, genoegzaam in haar comfortabele parlementaire positie schijnt te installeren en op geen punten rekening wenst te houden met de belangen van 50 procent van de Fransen die tegen de regeringspolitiek hebben gestemd, neemt inderdaad de kans toe dat de strijd zich naar de fabrieken en naar de straat zal verplaatsen.

Het gesprek met de oppositie.

In zijn eerste radio- en televisietoespraak na de verkiezingen waarin hij het resultaat becommentarieerde, gaf president Giscard d'Estaing de indruk dat gevaar te onderkennen. Hij gaf toe dat de 50 procent stemmen voor het linkse front een duidelijke wens tot verandering inhielden. De nieuwe regering zou daar rekening mee houden. Vervolgens hernieuwde Giscard met veel woorden zijn gedachte van de „grote opening” naar centrum links. De oppositie- en vakbondsleiders werden met veel omhaal naar het Elysée gehaald voor consultatie. Giscard deed de oppositie enkele gratuite toezeggingen. Zo o.m. zou de mogelijkheid worden onderzocht om in gemeenten met meer dan 30.000 inwoners de gemeenteraadsleden te laten verkiezen volgens een systeem van evenredige vertegenwoordiging. Het programme commun had de evenredige vertegenwoordiging als democratisch kiesstelsel voor alle verkiezingen ingevoerd willen zien. Verder zou ook worden gezocht naar een wettige regeling voor de financiering van de politieke partijen. De enige

reële toezegging die de oppositieleiders van Giscard gedaan kregen was een beperkt recht op antwoord op toezeggingen van regeringsleden, echter niet op toezeggingen van de president. De vakbonden werden naar hun leden gestuurd met het vooruitzicht op een 5 procent participatie in de bedrijven, een maatregel waardoor vanaf volgend jaar 3 miljoen werknemers rechtstreeks bij het beheer van hun bedrijf zouden worden betrokken (1). De hele zaak die de media dagen lang bezighield, had dan ook meer weg van een groots opgezette show ter vermeerdering van de eer en glorie van de president.

De strategie van de president.

Als aanvoerder van de toemalige kleine formatie der Onafhankelijke Republikeinen is Giscard slechts president kunnen worden door zijn verdeelde bondgenoten tegen elkaar uit te spelen. Met de steun van een deel van de gaullisten, o.w. zijn huidige tegenspeler Chirac, behaalde hij in de eerste stembuurt de overwinning op de gaullistische kandidaat Chaban-Delmas en kon hij zich voor de tweede stembuurt opwerken tot rechts eenheidskandidaat. Het is op basis van deze verdeel-en-heers strategie dat Giscard er in de loop der jaren in geslaagd is zijn eigen presidentiële macht te versterken. Ook zijn opvattingen over een „Démocratie française” en zijn zgn. inzet voor een „opening naar centrum links”, moeten in het licht van dit machtsstreven worden begrepen. In feite zit Giscard immers voortdurend tussen twee vuren. Aan de macht gekomen met de steun van de gaullisten, is hij nog steeds in belangrijke mate van dit bondgenootschap afhankelijk. Hoewel hij zijn positie aanzienlijk heeft kunnen versterken (bij de laatste verkiezingen won de UDF die zich als formatie achter de president schaarde 22 zetels) en de gaullisten fel achteruit zijn gegaan (zij verloren 39 zetels) blijft de RPR van Chirac, weliswaar op de voet gevolgd door de presidentiële coalitie, toch nog steeds het grootste blok binnen de regeringscoalitie. Dat is en blijft voor Giscard een steen des aanstoots. Zolang Giscard aan de macht is, is zijn streven er voortdurend op gericht geweest de invloed van de gaullisten te beknotten. Omdat zij op hem aangewezen zijn, is hij daarbij vaak zelfs op bijzonder arrogante wijze tewerk kunnen gaan. Chirac, die hem in de presidentsverkiezingen had gesteund tegen de gaullist Chaban, werd in augustus 1976 als premier de laan uitgestuurd. In de strijd om het burgemeesterschap van Parijs moest Chirac het in maart

1977 opnamen tegen Giscard's beschermeling en minister van industrie d'Ornano. En tenslotte moest Chiracs kandidaat het bij de verkiezingen voor het voorzitterschap van de nieuwe Assemblée enkele maanden geleden afleggen tegen Chaban-Delmas, een gaullist die de steun had van president Giscard. Deze botsingen zijn natuurlijk niet van aard om de samenwerking tussen beide formaties te bevorderen. Bovendien blijkt uit de resultaten van de laatste verkiezingen dat de achterban van de RPR de laksheid van haar leiders niet neemt. Een mogelijke verstrakking in de opstelling binnen de RPR viel dan ook te verwachten. Met zijn dreigende opening naar centrum-links zet Giscard zijn bondgenoten echter weer eens voor schut.

Giscard wil de socialisten verdelen.

Giscard's objectieven beperken zich echter niet alleen tot het uitschakelen van de gaullisten. Zijn strategie is er tegelijk ook op gericht verdeeldheid te zaaien binnen het linkse kamp. De onmiddellijke bedreiging voor zijn positie die bij een linkse overwinning in het gedrang had kunnen komen, mag dan al zijn geweken, Giscard heeft er ook nu nog alle belang bij de kracht van de oppositie te breken.

Dat zijn strategie succes heeft, is jammer genoeg reeds in de voorbije verkiezingen gebleken. Door zijn openlijke toenadering tot de socialisten, gekoppeld aan een heftige anti-communistische campagne in de media, is Giscard erin geslaagd de socialisten te verdelen en het bondgenootschap met de communisten op de helling te plaatsen. Daarbij werd handig ingespeeld op de heterogeniteit van het socialistische kiezerspubliek, waartoe naast overtuigde socialisten ook een grote groep voorzichtige hervormingsgezinde kiezers behoren die met hun keuze alleen hun misnoegen willen uiten ten aanzien van de huidige regeringspolitiek, maar ondertussen ongetwijfeld meer voelen voor een centrum-links beleid dan voor het „avontuur“ van een linkse eenheidsregering. Deze kiezers hebben binnen de PS een onvermijdelijke druk naar rechts veroorzaakt waardoor de onderhandelingen over de vernieuwing van het gemeenschappelijk program verder werden bemoeilijkt.

Moeilijkheden binnen de PS.

Hoewel voorlopig zeker nog niet voor een samengaan van de PS met Giscard's formatie te vrezen valt, heerst er binnen de PS toch grote verdeeldheid over de te volgen lijn. Ondertussen schijnt Mitterand zijn positie binnen de partij ondanks de heftige aanvallen zowel van de sociaal-democratische kopstukken Rocard en Mauroy als van de CERES (Centre d'études, de recherches et d'éducation socialiste) toch wel te zullen handhaven. En dat biedt op korte termijn wel enige waarborg dat de beleidslijn niet zal worden gewijzigd. De linkse unie van communisten, socialisten en links-radicalen is voor wat de PS betreft voor een belangrijk deel het werk van Mitterand, en hij heeft ze ook nodig mocht hij in 1981 voor een derde maal willen proberen om president van Frankrijk te worden. Een coalitie met het centrum schijnt vooralsnog niet tot Mitterand's perspectieven te behoren. Dat zou onvermijdelijk tot scheuringen leiden en een doodvonnis betekenen voor de PS. Mitterand's opzet is er in de eerste plaats op gericht van de socialistische partij de grootste partij van Frankrijk te maken, om dan eventueel

via een minderheidsregering alleen te regeren met beurtelinge steun van links en rechts zoals Mario Soares dat in Portugal geprobeerd heeft. Dat laatste is echter slechts toekomstperspectief. Voorlopig blijft de unie voor hem de enige realiteit. Ondertussen is het natuurlijk zo dat niet iedereen het met deze strategie eens is. De conflicten tussen Mitterand en de sociaal-democratische voor mannen Rocard en Mauroy liggen niet alleen op het persoonlijke vlak. Rocard en Mauroy worden gesteund door een niet onbelangrijke groep die het bondgenootschap met de communisten uit electorale overwegingen - omwille van de stemmenoverdracht - wel wil aanvaarden, maar waarvan de sympathieën ondertussen veeleer naar de sociaal-democratie uitgaan. De niet-aflatende rechtse hetze tegen de communisten heeft deze groep in de voorbije verkiezingsperiode nog doen aangroeien.

Dat het congres dat normaal in de lente van volgend jaar zou worden gehouden in tegenstelling tot wat de meeste waarnemers dachten uiteindelijk niet zal worden vervroegd, schijnt er intussen wel op te wijzen dat de geschillen zijn bijgelegd.

De nieuwe politiek van Giscard.

De nieuwe politiek van Giscard zal de sociaal-democraten onderhand wel duidelijk hebben gemaakt dat zij zich wat hem betreft geen illusies hoeven te maken. Van de veel besproken opening naar centrum-links die ook in de samenstelling van de regering tot uitdrukking zou komen, viel nog maar weinig te merken. Barre heeft Barre opgevolgd en in de regering werden slechts enkele kleine wijzigingen aangebracht. Dat is trouwens ook niet zo belangrijk als men weet dat in Frankrijk belangrijke domeinen als buitenlandse politiek, defensie en economische politiek, door de president zelf worden beheerd en de ministers veelal slechts technocraten zijn die zijn beleidslijnen uitwerken. In al deze domeinen heeft de president wel veel over veranderingen gepraat, maar daartoe is het ook beperkt gebleven. Ook dit keer werden de verkiezingsbeloften al gauw weer opgeborgen. De wijze waarop het Elysée tijdens de jongste Shaba-opstand Mobutu ter hulp is gesnel, wordt zelfs binnen Giscard's eigen regeringsmeerderheid bekritiseerd. De traditionele gaullisten verzetten zich ook heftig tegen Giscard's atlantisme en zijn toenadering tot de NAVO. Zijn toespraak tot de VN over ontwapening wordt algemeen als hypocriet beschouwd. Maar het is uiteraard de conserverende economische en sociale politiek die de Fransen het zwaarst treft. De nieuwe economische politiek van de regering Barre die het gebrek aan investeringen door verhoging van de winstmarges wil remediëren, begint haar eerste vruchten af te werpen. De inflatie zal dit jaar opnieuw de 10 procent overtreffen. De werkloosheid zal ondanks de vervalsing van de cijfers meer dan 6 procent hoger liggen dan vorig jaar. Ondertussen wordt de industrie verder ontmanteld. Grote nationale bedrijven gaan failliet of sluiten hun deuren. Hele sectoren, en in het bijzonder de bouwsector, worden geparaliseerd door het terugschroeven van de kredieten, zoals o.m. voor sociale woningbouw. Van de beloofde rechtvaardiger verdeling van de inkomens is nog niets terecht gekomen. Over de belasting van kapitalen wordt niet meer gesproken, en dat terwijl 0,7 procent van de Fransen meer kapitaal bezit dan 60 procent van de armste gezinnen samen. In Frankrijk verdient 20 procent van de arbeiders minder

dan 17.000 Bf., terwijl nog eens 20 procent tussen 17.000 en de 21.000 Bf. verdient. Ondertussen stijgen de prijzen voortdurend. Nauwelijks iets meer dan een maand na de verkiezingen werden door de ministerraad een reeks nieuwe prijsstijgingen goedgekeurd. Per 1 mei werden de spoorwegtarieven met 15 procent verhoogd, de posttarieven met 20 procent; telefoon, tabak en kolen werden eveneens een stuk duurder. Verder werden per 1 juli ook prijsstijgingen voor de metroticketten, gas en elektriciteit in het vooruitzicht gesteld. Ook de prijs voor benzine is de hoogte ingegaan.

De strijdbaarheid van de arbeidersbeweging.

Mochten sommige socialisten er onmiddellijk na de verkiezingen nog aan hebben gedacht naar het regeringskamp over te lopen, dan zal het hen onderhand wel duidelijk geworden zijn dat deelname aan deze «sociale politiek door de basis niet in dank zal worden afgenomen. Dat de arbeidersbeweging haar desillusie over de verloren verkiezingen reeds te boven is, mag blijken uit de talrijke protesten die vlak voor de vakantie over het hele land op gang zijn gekomen. In de Arsenaux et Manufactures, de wapenfabrieken van de staat, eisten 40.000 arbeiders dat hun lonen gehandhaafd zouden blijven op die van de Parijse metaalindustrie. Bij de regie Renault te Flins (ten zuiden van Parijs) voerden de 300 arbeiders van de persen, voor het merendeel vreemdelingen, een prikactie tegen het ongemeen hoge werkritme en voor hogere lonen. Deze leidde na enige weken tot een gedeeltelijke fabriekssluiting die technische werkloosheid veroorzaakte voor een groot deel van de 20.000 werknemers van het bedrijf. De directie wendde zich tot de rechtbank en het Hof van beroep van Versailles verleende haar het recht de stakers door de oproep tot actie te laten verwijderen. Ook bij Berliet, een filiaal van Renault nabij Lyon waar vrachtwagens worden gemaakt, werden acties gevoerd. In het staalbedrijf Pompay in Lorraine (Oost-Frankrijk) werden prikacties gevoerd uit protest tegen de hervormingsplannen van de directie. In de wapenfabriek Manufacture de Saint-Etienne (centrum) die sinds vier jaar in ernstige moeilijkheden verkeert, werd gestaakt tegen het hervormingsplan van de directie, een plan dat ontslag meebracht voor 300 werknemers. De bezetting van het Moulinexbedrijf in Alençon (West-Frankrijk) waar huishoudtoestellen worden gemaakt, breidde zich uit tot 7 andere bedrijven en leidde later tot staking in de 12 bedrijven uit de streek. Werknemers van de textielbedrijven Boussac bezetten de hal van het Crédit Lyonnais te Parijs om te protesteren tegen de weigering van de banken om het project van Boussac te bekrachtigen waarbij hij zijn persoonlijke bezittingen zou verkopen om zijn bedrijf te redden. Veel van deze bezittingen zijn echter gehypothekeerd en het is dan ook nog zeer de vraag of de opbrengst zal volstaan. Bij Boussac werken zo'n 11.500 mensen. Gevolg gevend aan een oproep van de vakbonden, werd ook in de meeste Informatiecentra van de algemene directie van de belastingen een stakingsactie gevoerd. Bij de spoorwegen werd in het begin van de vakantie met staking bedreigd. De stiptheidsacties van de vluchtvlinders veroorzaakten urenlange vertraging. De nieuwe metro van Lyon werd lam gelegd door een staking van de conducteurs. In de sector post werd een beurtstaking gehouden. De eisen waren in alle gevallen dezelfde: loonsverhogingen die de prijsstijgingen com-

penserden, betere werkvoorwaarden, werkzekerheid. De meeste van deze acties werden in het licht van de vakantie beëindigd. Maar het ziet er naar uit dat het in Frankrijk een bewogen herfst wordt.

PERSPERIKELLEN

Vorige maand ging met Volksgazet opnieuw een Belgische krant over de kop. Is dit niet eens te meer het bewijs hoe moeilijk het wordt om een publicatie op de been te houden. Intussen spreekt men in ons land wel over persvrijheid maar... die geen centen heeft komt niet meer aan bod. Nochtans is het de pers die in grote mate instaat voor de voorlichting van de openbare opinie. Wanneer men dan weet dat de meeste kranten het eigendom zijn van enkele financiële groepen dan ligt het voor de hand dat zij de informatie naar haar hand zet. De informatie wordt gekleurd in het teken van hun belangen. Wanneer het voor een krant als Volksgazet, die dan toch op staatssteun kon beroep doen zoals tevens op de hulp van eigen organisaties, onhoudbaar werd dan kan men zich een idee geven van de moeilijkheden van een pluralistisch blad als „Vrede“.

„VREDE“ kan dus slechts op de hulp van zijn lezers en medewerkers rekenen.

Om die reden durven wij op u beroep doen om onder uw vrienden nieuw lezers te winnen voor ons maandblad. Daarom vragen we u eveneens een bijdrage te storten in ons „VREDESFONDS“. En ... wanneer het enigszins mogelijk is door een BESTENDIG ORDER te geven aan uw financiële instelling om maandelijks een vast bedrag, 50 of 100 fr. (of naargelang uw mogelijkheden) te laten overschrijven op de rekening van „VREDE“. Op vraag sturen we u graag hiervoor het nodige formulier.

VREDESFONDS

W.W. Tielt : 250 fr. ; G.D. Oostende : 100 fr. ; J.E. Gent : 50 fr. ; M.V. Gent : 100 fr. ; J.C. Oostakker : 50 fr. ; A.M. Dilbeek : 100 fr. ; E.M. Brussel : 100 fr. ; W.W. Kortrijk : 100 fr. ; G.M. Gent : 100 fr. ; J.V. Gent : 100 fr. ; N.V. Evergem : 100 fr. ; B.B. Tongeren : 100 fr. ; C.D.S. Gent : 100 fr. ; R.W. Brugge : 50 fr. ; E.D. Brugge : 100 fr. ; T.B. Gent : 100 fr. ; E.C. Antwerpen : 100 fr. ; F.V. Gent : 50 fr. ; L.F. Gent : 100 fr. ; W.P. Brussel : 200 fr. ; U.C. Oostkamp : 100 fr. ; K.D. Gent : 250 fr. ; M.L. Wetteren : 500 fr. ; N.G. Betekom : 100 fr. ; F.D. Gent : 100 fr. ; F.V. Antwerpen : 100 fr. ; C.S. Genk : 100 fr. ; T.S. Brussel : 3.000 fr. ; A.D.S. Oostende : 100 fr. ; W.W. Tielt : 250 fr. ; G.D. Oostende : 100 fr. ; J.E. Gent : 50 fr. ; M.V. Gent : 100 fr. ; J.C. Oostakker : 50 fr. ; A.M. Dilbeek : 100 fr. ; E.M. Brussel : 100 fr. ; W.W. Kortrijk : 100 fr. ; G.M. Gent : 100 fr. ; J.V. Gent : 100 fr. ; N.V. Evergem : 100 fr. ; B.B. Tongeren : 100 fr. ; C.D.S. Gent : 100 fr. ; R.W. Brugge : 50 fr. ; E.D. Brugge : 100 fr. ; A.D. Oostende : 100 fr. ; T.B. Gent : 100 fr. ; E.C. Antwerpen : 100 fr. ; F.V. Gent : 50 fr. ; L.F. Gent : 100 fr. ; W.P. Brussel : 200 fr. ; U.C. Oostkamp : 100 fr. ; M.L. Wetteren : 500 fr. ; K.D. Wetteren : 500 fr. ; N.G. Betekom : 100 fr.

MIDDEN-OOSTEN

GROEIEND VOLKSVERZET IN IRAN

Er gaat een mop in Iran die in al zijn bitterheid een goed beeld geeft van de toestand :

Een boer vangt een vis en neemt hem naar huis. Hij zegt tegen zijn vrouw maak hem maar klaar met rijst. Zegt zij : maar je weet toch dat er geen rijst is. Zegt hij weer : bak hem dan in olie. Antwoordt zijn vrouw : maar je weet toch dat er geen olie is.

Daarop zegt hij weer, geërgerd nu : dan zullen we hem moeten grillen. Zijn vrouw : maar je weet toch al lang dat er geen houtskool is. Daarop wordt de boer razend-kwaad, hij loopt naar de rivier en gooit de vis weer in het water. De vis zwemt ijlings weg en bij ledere vreugdesprong roept hij : leve de shah, leve de shah, leve de shah...

Er gaat bijna geen week voorbij of er zijn betogingen, stakingen of rellen in de centra van Iran. De oorzaken zijn wel bekend, maar er dient meteen gezegd, dat de oppositiegroepen vanuit erg verschillende politieke en godsdienstige achtergronden aan het werk gingen. Nog bestaat er geen gemeenschappelijk actieplatform, maar de oppositie leeft en het regime is bang, dat verklaart de barbaarse onderdrukking van vele vreedzame manifestaties. We zullen nu trachten een min of meer kronologisch beeld op te hangen van wat er de laatste maanden ter plaatse gebeurt onder impuls van moslims, marxisten en andere krachten.

Voor een goed begrip van de omstandigheden, de meeste Iranese zijn moslims, Shiïeten, en als zodanig hebben ze geen Kerk zoals de katolieke Kerk dat heeft. Maar de godsdienstige leiders hebben een grote invloed. Daarom werd de belangrijkste leider, Ayatollah Khomeini, verbannen naar Irak. Daarom ook worden godsdienstige centra sterk geïsoleerd door de SAVAK.

Voorts bestaat de gewoonte om doden te rouwen op de veertigste dag na hun overlijden. Dat leidt begrijpelijkerwijze gemakkelijk tot een eskalatie van geweld, wanneer de familieleden en vrienden van vermoorde betogers na veertig dagen weer op straat komen, vermoord worden, waarna na veertig dagen... enz. enz.

Bovendien zijn de Iranese moslims sterk gekant tegen de Amerikaanse aanwezigheid. Daarin vinden ze ook hun marxistische kollega's van de Toudhepartij die sinds de val van Mossadeq in 1953 grof werden vervolgd en zich nu in de illegaliteit organiseren.

Dit jaar begon de golf van geweld in de voor moslims heilige stad QOM, op 9 januari. Toen werden daar protestbetogingen gehouden tegen vroegere gewelddaden van de Shah en zijn regime. In QOM vielen een honderdtal doden, 800 mensen werden er gewond en 1.400 aangehouden. Daarnaast betoogden een duizendtal vrouwen in MASHAD, een honderdtal vrouwen betoogden in Teheran, en de bazaar (het belangrijkste handelscentrum) van Teheran werd spontaan gesloten wat een grote weer-

slag had op het economisch leven in die stad. Telkens werd de terugkeer van Ayatollah Khomeini geëist. 40 dagen daarna werd in alle grote steden betoogd ter herdenking van de moorden in QOM. Nu werd ook de vrijlating geëist van de politieke gevangenen en de ontbinding van de SAVAK, de geheime politie.

De officiële propaganda sprak van „marxistische moslimterroristen“. (De term werd in 1972 uitgevonden door CIA-chef Helms die nog ambassadeur is geweest in Teheran). De bevolking liet zich door deze propaganda niet afschrikken.

In de stad TABRIZ alleen vielen zeshonderd doden en honderdvijftig gewonden. Geen wonder : de SAVAK vuurde in het volk met mitrailleurs, en eist voor de teruggave van doden aan hun familie 30.000 Bf. per hoofd. Na deze moorden ontstond een regelrechte opstand waarbij het stadscentrum in puin ging.

Het bleek toen al dat de angstpsychose van de bevolking plaats had gemaakt voor woede.

Op 12 maart werd in de GAHSR-gevangenis in Teheran een hongerstaking georganiseerd om te eisen dat de gevangenen tenminste bezoek zouden mogen ontvangen van hun familie. Die familie viel de politie aan die met zwaar materiaal naar de gevangenis trok om de staking te breken. Heel wat vrouwen werden daarbij gewond. Veertig dagen na de rellen in TABRIZ werd gemanifesteerd in QOM, YAZD (15 doden), KACHAN (2 doden), JAHROM (5 doden). In TABRIZ bleef het dit keer rustig. De stad lag er volledig lam, alle winkels waren gesloten, net als in TEHERAN, waar 40.000 mensen een rouwdienst in de Azerbaïdjanismoskee bijwoonden. De hongerstaking van de GAHSR-gevangenis werd op 3 april gevolgd door de EVINE-gevangenis. Voorts werd er betoogd in ISPAHAN, volgens de Shah naar „instructies vanuit het buitenland“.

Bij de herdenking van de doden van YAZD werd betoogd in QOM en TABRIZ waar weer tientallen doden vielen. Ook in BABOUL, KACHAL, CHIRAZ, ISPAHAN, TSJORMA en TEHERAN waren heftige betogingen. De universiteiten werden gesloten.

Op 5 juni tenslotte herdacht de bevolking de 15e verjaardag van de moslimopstand tegen de Shah. Er werd opgeroepen van Iran een „dood land“ te maken, niet op straat te komen. De regering trachtte toen de bevolking te dwingen zich toch te laten zien : ze organiseerde die dag zindksamens aan de middelbare scholen en ingangsexamens aan de universiteiten : maar de staking werd een nationaal succes : 90 procent van de bevolking in de steden nam er aan deel. Alle universiteiten en scholen in Teheran en andere steden werden opnieuw gesloten. De chef van de SAVAK, Nassiri, werd inmiddels vervangen door generaal Moghadan. Maar het valt niet te verwachten dat dit veel effect zal sorteren. De bevolking is zich steeds meer bewust geworden van zijn mogelijkheden, en wie er ook aan het hoofd van de SAVAK komt, het blijft de gehate bloedpolitie van een walgelijk regime.

De Britse wapenindustrie mag de Shah wel dankbaar zijn : 1.000 (duizend) tanks van het „Shir“ type (een verbeterde uitgave van de „Chieftain“ verkoop je niet alle dagen).

En wij maar klutsen over de 30 miljard van VdB : het budget van Iran voor bewapening belooft slechts 10 miljard DOLLAR dit jaar.

COLLOQUIUM VAN WESTEUROPESE IRANKOMITEES.

Op 6 en 7 mei had in Brussel een colloquium plaats over Iran. Het werd georganiseerd door het Vlaams Irankomitee, het Comité Solidarité Iran (Franstalig België), de Franse AFASPI, het Britse en het Westduitse Irankomitee. Het Zwitserse comité was verhinderd maar stuurde een telegram waarin de deelnemers alle succes werd gewenst met hun werk.

Er werden drie thema's besproken, op grond van drie rapporten. Het eerste, van de Duitse dr. Ulrich Albrecht, behandelde de militaire strategie van Iran, zijn bewapening en de rol die het speelt op internationaal gebied, het tweede, van een Frans kollektief, waaronder de Franse verantwoordelijke voor AFASPI, meester Nuri Albala, ging over de repressie in Iran, meer bepaald op cultureel gebied, en het derde rapport, van de hand van de Brit Halliday, handelde over de economische problematiek in Iran. We geven nu een bondige samenvatting van de drie rapporten.

1. De perzische bewapeningspolitiek en zijn sub-imperialistische rol.

Ulrich Albrecht start met een historisch overzicht, dat gaat tot de negentiende eeuw, hij bespreekt dat Britse en Duitse hulp die toen werd verleend in ruil voor een zekere politieke en economische controle (olie). De Pahlawidynastie verbond haar lot met die olie- en wapenuitruil : in 1925 werd Reza Khan tot Shah gekroond. Het was meteen het begin van een militaire diktatuur die duurde tot de geallieerden in 1941 het land bezetten.

Na de oorlog kwamen de Amerikanen massief ingrijpen : de Sowjetunie is een buurland van Iran. Toch werd de massale bewapening door de Shah in de eerste plaats in een binnenlands politiek kader geplaatst. Dat was geen wonder, de tegenkanting tegen het regime was en is er groot.

Door de grote inkomsten uit de olieprodukten kon de Shah na 1967 ook wapens betrekken uit andere landen :

Italië, Frankrijk, West-Duitsland.

Door de vele wapens die Iran heeft kan dit land niet alleen zijn regime in stand houden, en gebruikt worden als sterk vooruitgeschoven pion van de V.S. tegen de Sowjetunie, maar de Shah wordt meteen ook tot de gendarmerie van de Perzische Golf. Zijn rol in Pakistan, Ethiopië, Yemen en elders is overbekend. Voorts levert hij ook wapens aan andere derde wereld landen, met het akkoord van de V.S.

De auteur wijdt ook een hoofdstuk aan de Shah en de kernbewapening. Tot nu toe is er een onderzoekcentrum in Teheran en zijn er twee reactoren ; toelevering van kernbrandstof wordt gewaarborgd door de V.S. Franse firma's zoeken naar uranium in Iran. Het is duidelijk dat men materiaal en know-how wil aanschaffen om aan de bouw van een eigen bom te beginnen (net als India), ook al werd het verdrag tegen de spreiding van kernwapens door Iran mede ondertekend.

2. De repressie in Iran, meer bepaald de culturele repressie.

Hier wordt vooral gehandeld over de rol van de SAVAK (zie onze brochure „SAVAK, gestapo van de Shah“), de bloedige onderdrukking van vreedzame rouwmanifestaties, de moeilijkheden die advocaten ondervinden om te pleiten in militaire tribunaal (die ook burgerlijke strafzaken behandelen en alle politieke gevallen), de dwang die wordt uitgeoefend om mensen te doen treden tot de enig toegelaten partij, de paramilitaire groepen, de gedwongen indoktrinatie.

Dat hierbij de culturele sektor het bijzonder hard te verduren krijgt hoeft geen betoog : er heerst een censuur zonder end of maat. Zelfs handboeken over linguïstiek worden verboden (omdat ze volgens de SAVAK tot denken aanzetten...)

We kunnen ook verwijzen naar het ooggetuigenverslag van Nuri Albala, die niet alleen verantwoordelijk is voor de AFASPI maar ook lid is van de Internationale Vereniging van Democratische Juristen. Een delegatie van deze vereniging ging voor tien dagen naar Iran en trachtte daar gevangenen te bezoeken, processen bij te wonen, contacten te leggen met mensen en organisaties. Dit verhelderende verslag werd in het Nederlands vertaald en uitgegeven door de vzw VREDE, Onderbergen 51, 9000 Gent, waar het ook kan gekocht worden voor slechts 50 fr. Aanbevolen lektuur !

3. De sociaal-economische toestand in Iran.

Er zijn twee stromingen in Iran, de optimistische (Shah en ministers) en de pessimistische : de oppositie, marxisten, moslimtegenstanders, liberalen, en een toenemend aantal westerse experts. De eersten spreken vooral over de enorme olievoorraden en de mogelijkheden daarmee verbonden. Alle anderen hebben het over de ernstige economische, sociale en politieke problemen in Iran, over de lage produktiviteit, de grote verspilling, de sterke inflatie (24 procent minimaal), de trek naar de steden, de totale verfloeding van de landbouw, de kapitaalvlucht naar het buitenland enz. enz.

Kapitalisten en linksen in Iran en erbuiten zijn het roerend eens over één zaak : het gaat beroerd met de Iranse economie. Maar analyses gaan uit van totaal verschillende motiveringen. Het document van de Brit Halliday geeft een aantal elementen voor een analyse van de

toestand :

a. *De sociale veranderingen :*

- De vlucht naar de steden. In 1930 woonde zowat 21 procent van de bevolking in de steden, in 1976 45 procent. In 1946 werkte 75 procent van de bevolking in de landbouw, nu nog 43 procent.
- De oude landeigenaars werden minder machtig, in de steden verloren de rijke handelaars terrein ten voordele van de „hedendaagse” kapitalisten.
- Door de landbouwhervorming, de zogenaamde witte revolutie ontstond een nieuwe klasse van kleine landeigenaars, en door de industrialisatie ontstond in de steden een klasse van loontrekkenden ; de meesten werken echter niet in de moderne ondernemingen. Vergeten we niet dat de oliesektor weinig mensen tewerkstelt in verhouding tot de produktie.
- Ook ontstond een Iranese grote bourgeoisie, door de olieindustrie vooral.

b. *De economische situatie :*

In de zestiger jaren begon Iran zich op een kapitalistisch model te ontwikkelen. Dat kan worden afgelezen uit de groei-indicatoren al worden die van regeringszijde gewoonlijk sterk overdreven. Een belangrijk aandeel had daarbij de oliesektor die voor 77 procent van de staatsinkomsten zorgt. Het gaat er nu maar om hoe die inkomsten worden gebruikt. Iran moet namelijk gaan industrialiseren : die oliebronnen blijven ook niet eeuwig stromen. Daarom wordt een stevig beroep gedaan op buitenlandse firma's (waaronder naast vele Amerikaanse ook drie Belgische), en die firma's werken allen volgens het sismeem : „je moet het kunnen pakken voor het te laat is”. Ook de Iranese firma's doen dat, en werken op een basis die zelfs kapitalisten kortzichtig vinden. De zwakheid van de economie is voorts te wijten aan het feit dat een steeds belangrijker gedeelte van de olieinkomsten wordt besteed aan wapens, de verspilling woedt volop, de achterstand groeit zodanig hard dat er moeilijkheden komen met de import-eksporbalans (door een vertraging in de industrialisatie moeten veel produkten worden ingevoerd, ook verbruiksgoederen, terwijl van de oliedeviezen een flink stuk niet kan worden besteed aan produktieve aankopen, er gaat al 10 miljard dollar per jaar weg aan bewapening !), voorts is de infrastructuur erg verouderd of gewoon onbestaande, wachttijden van 3 maanden in havens zijn geen uitzondering, het onderwijs voldoet volstrekt niet, meer dan 60 procent van de bevolking is analfabeet, en dat werkt een industriële vernieuwing niet in de hand, van de belastingontduikers kan de Belgische industrie nog wat leren, de kloof tussen stad en platteland wordt steeds groter, wat betreft de inkomensverdeling, de landhervorming was een serieuze flop.

Dit zijn structurele gebreken van de Iranese economie die men niet zomaar kan corrigeren. Hiervoor zijn diepgaande veranderingen nodig, en die zijn niet mogelijk onder het regime van Shah Reza Pahlawi.

Veertien dagen geleden bereikte ons het bericht dat Soussan SARKHOCH (de 35-jarige sociologe die op 15 december 1976 „verdween” in Teheran - zie ons vorig nummer) levenslang kreeg. De motieven voor de veroordeling : activiteiten tegen de Shah. Er schijnt een „proces” te zijn geweest, achter gesloten deuren, en het is

niet bekend of het slachtoffer zelf daarbij aanwezig was. Iran is alweer een gevangene rijk en een illusie armer. Laten we hopen dat de wereld er iets bewuster door wordt. Het is dringend nodig, voor Soussan en alle anderen !

PERSONALIA

Te Wervik overleed de heer Pol Baelen, plaatselijk voorzitter van het ACOD en sinds de stichting van de vredesbeweging een van haar actiefste militanten.

Wij bieden de familie onze blikken van oprechte deelneming in het verlies dat hun treft.

AFRIKA

GESPREK MET SIKOSE MJI

Kind van Soweto,
zij vergeet het bloedbad van 1976 niet.

Soweto, een naam die opwelt uit het hart van een lange onderdrukingsnacht, een naam die ons op een junidag in 1976 er aan herinnerde, dat mannen en vrouwen opgesloten leven in een omgeving van gevangenisbarakken in dat land, dat nochtans het hunne is.

Kinderlichamen vielen in deze vreugdeloze straten, vermoord door de kogels van Vorster, met wapens afkomstig uit Frankrijk, door onze regering verkocht aan de voorstanders van de apartheid.

„Twee jaar, en dat is al bezig sedert 1948”. Sikose Mji, jij bent, als zoveel anderen van je generatie, geboren in Soweto. Vandaag vertel je er over, zelfs als je niet neerslachtig wilt zijn. Omdat je getuigenis moet afleggen. Militante, vrouw, verantwoordelijke van het African National Congress, je bent naar Frankrijk gekomen om dat wat in Zuid-Afrika gebeurt aan te klagen.

Je woorden zijn kenmerkend voor jullie strijden en jullie verwachtingen. De strijd van een heel volk tegen 't ketenen en de ontzegging. Broeders en zusters samen voor een herovering van jullie grond en jullie rijkdommen. Bewustzijn en waardigheid in de overwinning van de angst of van de haat.

Ondanks provokaties en machinegeweren, ondanks de honger die de kinderen kwelt, ondanks een genadeloze uitbuiting hebben jullie je zaak ter hand genomen en stellen jullie je eisen voor vandaag en morgen.

AFGEVAARDIGDE VOOR DE U.N.O.

Sikose Mji, je spreekt over het lot van je broeders en zusters. Afgevaardigde van de U.N.O., door het A.N.C. naar de Verenigde Staten en Frankrijk gestuurd, zijn je woorden, je blikken, je taal de uitdrukking van de kreet die dagelijks Soweto verscheurt.

Ik herinner me je en die verstandhouding, die het ons gedurende een maaltijd mogelijk maakte om ons volledig en toch in een zo korte tijd uit te drukken. Van jou met deze kennis en dit racisme dat bij jou afwezig is, van mij die ontdekking en die passie voor een zaak in de meest strikte zin, die verdedigd moet worden.

Sikose, dat was een blik op de Franse interventie in Zaïre en daarna ook op andere onderwerpen, op die zelfmoorden die ongelukkigerwijze gebeuren in de gevangnissen van Vorster, van die apartheid „waarvan jullie democraten, kommunisten, vooruitstrevenden de echte betekenis kunnen raden”.

JOHANNESBURG.

Ja, we hebben elkaar ontmoet gedurende enkele ogenblikken aan een tafel. „Zie je, deze frites doen me altijd denken aan Johannesburg. Wij zwarten, wij hebben niet het recht een restaurant binnen te gaan. Dan kopen we ons iets om te eten op een stoep, een stoeprand. Gebakken vis in een kartonnen verpakking. Wij hebben het recht niet, dat is waar. Maar zelfs als we dat zouden hebben, zouden we nog niet het geld hebben. Deze dingen zijn onscheidbaar, ze gaan samen, begrijp je?”

Ik begrijp het en daarom wil ik je aanhoren, je horen spreken over Soweto ... een miljoen inwoners, en dit bagno, deze ballingschap, die tot levenslang veroordeelden, die verlaten schrijvers, deze afgeschilde vermeniging „Sikose ... een roepstem: Angela”.

NELSON MANDELA 60 JAAR

Op 18 juli j.l. „vierde“ Nelson Mandela zijn zestigste verjaardag ; 34 jaar strijd, 16 jaar gevangenis op het gevreesde Robbeneiland. Nelson Rolihlala Mandela werd in 1918 geboren in Umtata, de hoofdstad van het z.g. thuisland Transkei als zoon van een „stamhoofd“.

Mandela zegt hier later over : „Als kind luisterde ik naar de leiders van mijn volk die verhalen vertelden over de oorlogen die onze voorouders voerden ter verdediging van het vaderland. Ik hoopte toen dat het leven me een kans zou bieden om mijn volk te dienen en een bescheiden bijdrage te leveren aan hun vrijheidsstrijd“. Deze kans heeft hij gekregen en aangenomen. Nadat hij in 1942 zijn graad in de rechten haalde trad hij in 1944 toe tot het African National Congress. Samen met Oliver Tambo en Walter Sisulu richtte hij de Jeugdliga van het A.N.C. op, die later een zeer belangrijke rol zou gaan spelen. In 1952 vond de beruchte „on gehoorzaamheidskampagne“ plaats. Dit was een campagne van passief verzet waarbij iedereen werd opgeroepen de apartheidswetten niet langer in acht te nemen. Nelson Mandela werd gevraagd deze campagne te leiden, wat hij ook deed. Het gevolg was dat hij verbod kreeg vergaderingen bij te wonen, lid te zijn van ANC en Johannesburg te verlaten. Drie jaar later in 1955 komt er een volgende grootscheepse campagne. Er vindt een Volkscongres plaats in Kliptown. Als voorbereiding op dit congres waren honderden mensen maandenlang van plaats tot plaats getrokken met een vragenlijst. Duizenden mensen werden gevraagd hoe ze Zuid-Afrika zouden willen organiseren als ze daar de kans toe kregen. Op 26 juni, het begin van het congres, kwamen 3.000 afgevaardigden uit het hele land samen. Uit de resultaten van de enquête werd het „Handvest van de Vrijheid“ opgesteld, een alternatieve grondwet voor een vrij Zuid-Afrika. Dit congres had echter zware gevolgen. De leidende figuren van het Volkscongres werden opgepakt. Beschuldiging : Hoogverraad.

Nelson Mandela was één van de 156 beschuldigen. Het proces duurde vier en een half jaar, waar tijdens de beschuldigen vastgehouden werden. Het werd echter een fiasco voor de regering. Alle 156 beklagden werden vrijgesproken.

Toen kwam Sharpsville. Op 21 maart 1960 opende de politie het vuur op duizenden vreedzame demonstranten. Er vielen tientallen doden en gewonden. Het ANC werd verboden. Een aantal leiders werden opgepakt, een aantal andere waaronder Mandela, gingen ondergronds. Vanuit zijn schuilplaats organiseerde hij een 3 dagen-staking die, ondanks de zware repressie door de politie en het leger, een succes werd.

Ondertussen was het voor het ANC duidelijk geworden dat iedere vorm van vreedzaam verzet te pletter loopt op het geweld van de Zuidafrikaanse regering.

Er wordt binnen het A.N.C. een belangrijke beslissing genomen. De organisatie die sinds 1912 uitsluitend vreedzaam verzet heeft gepleegd besluit nu een militaire vleugel op te richten : „Umkhonto we Siswe“ (De speer van het volk). Nelson wordt belast met de oprichting hiervan. In de oprichtingstekst stelt hij : „Het geduld van het volk is niet eindeloos. In het bestaan van iedere natie komt een moment dat men nog slechts kan kiezen tussen strijd en onderwerping. Dit moment is nu voor ons volk gekomen“. Umkhonto pleegt een aantal sabotagedaden waarbij men er zorgvuldig voor zorgt mensenlevens te sparen. Mandela verlaat Zuid-Afrika illegaal om steun in het buitenland te zoeken. Wanneer hij in Zuid-Afrika terugkomt wordt er een grootse klopjacht om hem georganiseerd. Zes maanden lang kan Mandela uit de handen van het leger en de politie blijven. In deze tijd wordt hij over de hele wereld bekend als de „Zwarte Pimpernel“. In augustus 1962 wordt hij toch gearresteerd en veroordeeld tot 5 jaar gevangenis op beschuldiging van aanzet tot staking en illegaal verlaten van het land. Hij werd echter vrijwel meteen uit de gevangenis gehaald om weer in het beklagdenbankje plaats te nemen, samen met een aantal andere beklagden, allen net opgepakte A.N.C.-topfiguren waaronder Sisulu, Mbeki, Goldberg e.a. In het beruchte Rivonia proces werden acht van hen, waaronder Mandela tot levenslang veroordeeld. Dit levenslang hadden ze te danken aan de internationale druk op de Zuidafrikaanse regering. Anders waren ze waarschijnlijk ter dood gebracht.

Mandela zit sindsdien zijn straf uit op Robbeneiland, een concentratiekamp op een eiland voor de Kaapse kust. Ter gelegenheid van zijn zestigste verjaardag hebben ANC en UNO opgeroepen aandacht te besteden aan de figuur van Mandela. Hierop ingaande is BOA op 18 juli een campagne gestart.

We doen een oproep om massal solidariteitskaarten of brieven te sturen aan Nelson Mandela en Winnie Mandela, zijn vrouw en dit op volgende adressen :

Mr. N. Mandela, Prison of Robbenisland, S.A.
Winnie Mandela, 802, Brandfort Location, P.C. Brandfort 9400, O.F.S., Republic of South Africa.

(Posttarief Zuid-Afrika : brief 14 fr., kaart 10 fr.). Door B.O.A. (Boycot Outspan Aktie) wordt een petitiekampagne gevoerd die op 11 oktober, dag van de politieke gevangenen in Zuid-Afrika, afgesloten wordt. Vraag dringend petitielijsten aan B.O.A., Halewijnlaan 47 D7, 2050 Antwerpen - Tel. 031/ 19.09.29.

even uw aandacht voor CENTRAAL AFRIKAANSE REPUBLIEK

Het gebied werd in 1898 door Frankrijk geannexeerd en werd later, als Oubangui - Chari, een van de vier territoria van Frans Equatoriaal Afrika. Op 1 dec. 1958 kreeg het zelfbestuur binnen de Franse Gemeenschap. Het werd onafhankelijk op 13 aug. 1960. Op 1 jan. 1966 wierp het leger de regering van president Dacko omver. Deze werd opgevolgd door een militaire dictatuur onder de leiding van president Jean Bedel Bokassa. President Bokassa kroonde zich in begin dec. 1977 tot keizer en dit gebeurde met een zodanige pracht en praal - de onkosten beliepen meer dan een miljard BF - dat verscheidene Europese landen en de V.S. voortaan geen nieuwe hulp meer zullen verstrekken aan het Centraal Afrikaans keizerrijk. Het land is op één na het armste van Afrika.

OPPERVLAKTE : 622.984 km² (21 x België).

INWONERS : 1.700.000 = 2,7 per km².

HOOFDSTAD : Bangui.

STEDEN : Bangui 187.000, met voorsteden 301.783, Bambari 20.000, Bouar 28.000.

BEVOLKING : Bantoenegers van de Ngala-groep, Soedannegers van de Bandagroep ; enkele duizenden Europeanen.

TALLEN : Frans ; Sangho als omgangstaal.

RELIGIE : Aanhangers natuurreligies ; r.-k. 20 procent, protestanten ca. 45.000 ; mohammedanen 5 procent.

STAATSVORM : Keizerrijk (sedert dec. 1977).

POLITIEKE PARTIJEN :

Eenhedspartij - militaire dictatuur.

B.N.P. :

220 mln US dollar ; 145 US dollar per inwoner.

EKONOMIE : Landbouw is het voornaamste bestaansmiddel. Bosbouw en mijnbouw (diamanten) zijn als bron van deviezen van betekenis.

PRODUKTIE : Koffie 12.000 ton, katoen 18.000 ton, aardnoten 85.000 ton, mais 50.000 ton, rijst 16.000 ton, hout 2,4 mln M3, diamanten 524.000 karaat, electriciteit 47,3 mln kWh.

HANDEL :

Invoer 34 mln US dollar, uitvoer 29 mln US dollar. Voornaamste uitvoerproducten : Frankrijk (40 %), katoen, koffie, hout. Belangrijkste handelspartners : Frankrijk, andere EG-landen, V.S.

VERKEER : Wegen 11.305 km. Spoorwegen : geen.

BONDSREPUBLIC DUITSLAND : BEROEPSVERBOD, CENSUUR, VERVOLGINGEN

Sinds enkele tijd zijn in West-Duitsland een aantal mensen uit hun ambt ontslagen omwille van politieke redenen. In onze pers is dit verschijnsel bekend als „beroepsverbod“.

Deze brochure handelt over de toestand in West-Duitsland en zoals de auteurs verklaren : „Het beeld is somber, maar daar kunnen wij niets aan doen“. Zij beogen 2 zaken met het geven van hun informatie :

- Een waarschuwing richten aan alle oprechte democraten in ons land zodat dergelijke toestanden de grens niet zouden overschrijden.
- Een aanleiding maken tot oproep van solidariteit met diegenen die in de bondsrepubliek in hun fundamentele mensenrechten worden bedreigd.

De brochure geeft de inhoud van een aantal ervaringen, artikels, gesprekken en gebeurtenissen weer in verband met het „radikalen-besluit“, censuur en beperkingen in vrije meningsuiting in de bondsrepubliek.

De lezer vindt uitleg, situering en juridische achtergrondinformatie naast een paar concrete voorbeelden van beroepsverbod met het gevolg hiervan voor de slachtoffers. De auteurs zeggen hier nog bij : „Een besluit hebben we hier niet bijgevoegd omdat ieder voor zich wel zijn of haar oordeel kan opmaken“.

Een bijzonder stuk informatie dus.

Bondsrepubliek Duitsland, Beroepsverbod, censuur, vervolgingen, offsetdruk, 95 blz. 120 fr. te bekomen door storting van dit bedrag plus 15 fr. verzendingskosten op PRK 000-0956015-80 van vzw Vrede, Onderbergen 51, 9000 Gent.

DE TRILATERALE KOMMISSIE

DE WERELD ONS DORP OF :

HET KAPITALISME VAN DE TOEKOMST ?

In 1932 schrijft Aldous Huxley in zijn boek „Brave New World“ over een samenleving waarin armoede, honger en oorlog zijn uitgebannen, waarin de mensen binnen een van boven opgelegd kader heel wat mogen, maar waarin zij al hun individualiteit, creativiteit en zeggenschap hebben moeten inleveren aan een groep geheimzinnige „managers“ die werelddouwtjes vast in handen houden. Zover is het vandaag nog niet maar als de Trilaterale Commissie haar zin krijgt, gaan u en ik dezelfde kant op. Hoe zit dat precies en moeten we er iets tegen doen ?

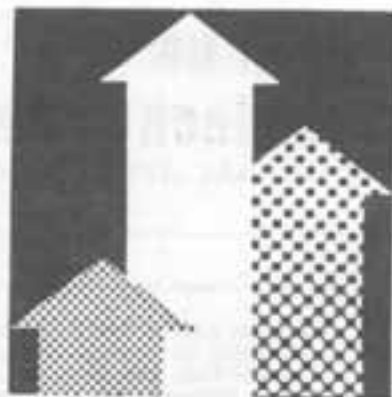
Een illustre gezelschap.

Voor zover ik weet, heeft u het in geen enkel dagblad kunnen lezen, maar in het begin van de maand juni kwam in Washington een illustre gezelschap bijeen om samen eens informeel, maar op zeer hoog economisch en politiek niveau te overleggen over de koers die de westerse wereld in de komende jaren zou moeten volgen. De *Trilaterale Commissie*, zoals we zullen zien één van de belangrijkste politieke drukkingsgroepen van deze tijd, is niet van vandaag op gisteren uit de lucht komen vallen maar dateert uit het begin van de zeventiger jaren. Zij is tot stand gekomen vanuit de bezorgdheid in leidende westerse kringen over de in die periode de kop opstekende economische en politieke crisis.

De protesten tegen de welvaartsmaatschappij en de felle „mei - 68“ - betogingen van studenten, arbeiders en boeren in heel de westerse wereld zijn nog maar nauwelijks weggeëbt of nieuwe stormen kondigen zich aan. De Verenigde Staten verliezen op beschamende wijze een oorlog tegen het kleine Noord-Viëtnam. De dollar tuimelt naar omlaag. De rapporten van de Club van Rome openen bij een brede publieke opinie de ogen voor de versplittingsdrift van de westerse samenleving.

De „golden sixties“ zijn voorbij : de derde wereld eist haar rechten op.

De „gouden zestiger jaren“ met zijn onbegrensde economische ontwikkeling, internationale handel, multinationale investeringen en nationale en internationale opbouw zijn voorbij. Begin zeventig beginnen jarenlang aangekondigde ontwikkelingen zich langzaam maar beslist door te zetten. In allerlei produktietakken in het westen heeft de technologische vooruitgang in de bedrijven een zodanige produktiviteit veroorzaakt, dat voor vele produkten het aanbod de vraag ver overtreft. Felle concurrentie, overcapaciteit, te veel produktie, marktverzadiging en opgedrongen schaalvergroting leiden tot bedrijfssluitingen, te weinig werk, werkeloosheid. De strijd tegen de gasarbeiders begint.

En als klap op de vuurpeil verdubbelt in 1972 een kartel van olieproducerende landen, de OPEC, de prijs van de door hen te leveren olie eenzijdig met vierhonderd procent.

Paniek bij westerse politici en zakenlieden die naast alle ellende ook nog de voorziening van goedkope grondstoffen op slag in gevaar zien komen.

Vreugde bij vele regeringsleiders in de ontwikkelingslanden die de vervulling van hun jarenlang gekoesterde dromen om te ontsnappen aan de wurgende economische greep van het westen op hun zwakke economieën ineens nabij zien komen.

De Verenigde Naties staat bol van de resoluties waarin de westerse regeringen in het kader van een „Nieuwe Internationale Economische Orde“ worden opgeroepen om nu eindelijk eens spoedig met daadwerkelijke toegevingen over de brug te komen op het vlak van hogere prijzen voor grondstoffen, hulp voor de industrialisatie van de arme landen, beteugeling van de multinationale ondernemingen en de afschaffing van de westerse handelsbelemmeringen tegen produkten uit de derde wereld.

De crisis is algemeen : protektionisme allerhande.

De crisis is algemeen en de reacties bij de meeste westerse regeringsleiders liegen er niet om. De ontwikkelingshulp zakt naar een treurig dieptepunt. De eisen van de derde wereld op het vlak van grondstoffen, handel en industrie worden ruwer dan ooit te voren als „onrealistisch“ ter zijde geschoven. Landen als Frankrijk en Engeland doen op eigen houtje zaken met de olielanden en leveren massaal wapens in ruil voor olie.

Maar bovenal : op hetzelfde ogenblik dat vele ondernemingen wanhopig op zoek gaan naar nieuwe aantrekkelijke buitenlandse markten, steken nationalisme en protektionisme, berucht geworden vóór de tweede wereldoorlog in de crisis van de dertiger jaren, in het westen opnieuw overal de kop op. Vooral in de Verenigde Staten, maar ook bij ons, neemt de druk van bedreigde ondernemingen en vakbonden op de regeringen toe om reeds afgeschafte handelsbelemmeringen tegen buitenlandse concurrenten opnieuw in te stellen.

De trilateralen : tegen nationalisme en protektionisme.

De derde wereld klaagt steen en been. Maar ook bij ons zijn er belangrijke stromingen die het fundamenteel met deze handelwijze niet eens zijn. En wel omdat zij in de toenemende internationale konfrontatie-stemming een

ernstige bedreiging van het kapitalisme zien én daarmee een krachtige aanslag op hun eigen belangen en posities. De vertegenwoordigers van deze laatste stroming vinden we terug in de *Trilaterale Commissie*.

Ten tijde van de oliecrisis neemt de Amerikaan David Rockefeller, directeur van de Chase Manhattan Bank, zede op de wereldranglijst, het initiatief om een groep mensen, geestverwanten, samen te roepen om eens te zien hoe Noord-Amerika, West-Europa en Japan zich in de crisis én ten opzichte van de derde wereld politiek en economisch zouden moeten opstellen. David brengt voor dit doel bepaald niet de eersten de besten bij elkaar.

Namen en firma's : een netwerk van belangen.

Om maar eens een paar namen te noemen : de Noord-amerikanen Edson Spencer, David Packard, Mark Shepard, Maurice Strong en Paul Austin. Zij vertegenwoordigen een net van ondernemingen, achtereenvolgens Honeywell, Hewlett-Packard, Texas Instruments, Petro Canada en Coca-Cola. De Japanse vertegenwoordigers hebben minder bekende namen, maar hun firma's zijn des te roemruchtter : Toyota, Sony, Nippon Steel, Mitsubishi, Mitsui, Nippon Electric en de Bank of Tokyo. In West-Europa treffen we namen aan zoals ondermeer Giovanni Agnelli, Guido Carli, Jacques de Fouchier, Ronald Grierson, Sir Kenneth Keith, Sir Frank Robert, Lord Shackleton, Ludwig Huber, Alwin Münchmeyer, Hans Günther Sohl en baron Edmond de Rothschild. Hun firma's en banken : Fiat, de Bank van Italië, de Bank van Parijs en de Nederlanden, General Electric, Rolls Royce, Unilever, Barclays Bank, Rio Tinto, de Bayerische Landesbank, de Duitse Federatie van Banken, het metaalconcern Thiessen.

En België is niet vergeten : Daniël Janssen (afgevaardigde beheerder bij de Union Chimique Belge), Luc Wauters (voorzitter van de Kredietbank en beheerder van Foto-Gevaert) en Baron Leon Lambert (voorzitter van de groep Brussel-Lambert) staan op de ledenlijst.

Niet alleen bankiers en industriëlen.

Deze mannen worden aangevuld door vele andere bekende en minder bekende industriëlen. In hun kielzog volgt een hele schare professoren, journalisten, ambassadeurs, politici en zelfs hoge vakbondvertegenwoordigers mogen meedoen.

Op die politici kom ik hierna nog terug. Ik noem hier alleen nog de Belgische namen : Jean Rey - vroeger voorzitter van de Europese Commissie, Mark Eyskens - Staatssecretaris Begroting en Streekeconomie, Henri Simonet - Minister van Buitenlandse Zaken, en tenslotte Jef Houthuys - voorzitter van het ACV.

Alles bij elkaar zo'n twee- à driehonderd personen die sinds enkele jaren samen zitten in een doelbewuste club waarin kapitaal, belangen en invloed op hoog niveau vertegenwoordigd zijn.

Wat wil de Trilaterale Commissie ?

Er zijn weinig vraagstukken op internationaal vlak waar de Trilaterale Commissie zich tot nu toe niet mee bezig heeft gehouden. De door haar opgestelde rapporten, de „Triangle Papers“, spreken voor zichzelf : de monetaire crisis, de internationale samenwerking, de noord-zuid dialoog, de wereldhandel, energie, de olielanden, het oceaangebeter, de wereldgrondstoffenmarkten, de inter-

nationale instellingen, het internationaal overleg, de samenwerking met kommunistische landen en tenslotte, voor ons misschien wel het belangrijkste : de westerse democratie, die volgens de Trilaterale Commissie in een ernstige „crisis“ verkeert.

Het is in kort bestek niet mogelijk om al deze studies op hun inhoud weer te geven, maar de *grondgedachten* die er uit naar voren komen, wil ik u niet onthouden.

De westerse wereld : een kapitalistisch dorp.

Voor de trilateralen is de wereld in economisch en politiek opzicht een *dorp* geworden. Een dorp waarin iedereen kent, afhankelijk van elkaar is en waarin dus maar best zo nauw mogelijk kan worden aangewerkt. De oude wereldorde met zijn „kortzichtige“ nationalistische en protektionistische reflexen „is niet langer geschikt om de nieuwe globale problemen en veranderingsprocessen aan te pakken“.

De hoog-ontwikkelde markteconomische staten in Amerika en West-Europa moeten in tijden van crisis elkaar niet proberen alle vliegen af te vangen, maar zich met Japan aaneensluiten om het kapitalisme in hun regio en in de wereld veilig te stellen. Zij moeten onderlinge twisten opzij zetten, de politiek en economie op elkaar afstemmen en de wederzijdse nationale grenzen met hun invoerrechten, beperkingen voor buitenlandse investeerders en kapitalen zo volledig mogelijk afschaffen. Hoe meer wederzijdse handels- en investeringsvrijheid, des te groter de winst voor iedereen, dát is de basis van waaruit de trilaterale filosofie vertrekt.

Met deze grondslag bouwen zij overigens logisch voort op de visie die indertijd aan de basis lag van de Europese Gemeenschap. Sinds de oprichting van de Euromarkt in 1957 is er in West-Europa flink gewerkt aan het vrij verkeer van goederen, kapitalen en personen en de West-europese economische kaart is sinds die tijd dan ook enorm veranderd. De welvaart is geweldig toegenomen, maar talloze kleine bedrijven hebben de concurrentie moeten opgeven van de enorme kapitaalkrachtige ondernemingen die zich op de vergrote markten geestdriftig hebben kunnen uitleven. Veel van deze bedrijven zijn in de zeventiger jaren opnieuw op zoek naar uitbreiding, omdat zelfs de Westeuropese markt met zijn driehonderd miljoen zielen voor hen te klein geworden is.

Het is in dit opzicht dan ook niet toevallig dat vele voor- en tegenstanders in de Europese Beweging en oud-leden van het dagelijks bestuur van de Europese Gemeenschap, de Europese Commissie, zoals Henri Simonet of Jean Rey lid zijn of geweest zijn van de Trilaterale Commissie.

Nieuwe munt- en energiepolitiek : hoge prijzen noodzakelijk.

De trilateralen zoeken naast grotere economische groei tegelijkertijd naar een grotere zekerheid in het internationale muntstelsel.

Zelfs de grootste ondernemingen hebben zwaar te lijden van de bestaande rivaliteit tussen de nationale munten, de inflatie en voortdurend schommelende wisselkoersen. Zij wensen een nieuwe internationale munt die de zwakke Amerikaanse dollar in de wereldhandel kan vervangen. Zij vragen eveneens om de versterking van het Internationaal Monetair Fonds als opzichter over de wisselkoerspolitiek van de nationale staten én om een effectieve coördinatie van de economisch-monetaire politiek van

de westerse landen om de inflatie te bestrijden. De energie- en grondstoffenvoorziening, essentieel voor het voortbestaan van de westerse industrieën, krijgt in de trilaterale publikaties uitvoerige aandacht. In de loop van 1974 verschijnen twee rapporten waarin de auteurs vaststellen dat de westerse landen in tijden van energie-nood elkaar te hulp moeten komen, de olie- en gasvoorraden samen delen en in onderling overleg zoeken naar alternatieve energiebronnen. Het westerse energie-verbruik moet drastisch worden verminderd. De trilateralen zijn van mening dat een hoge prijs voor de energie op lange termijn onvermijdelijk en zelfs wenselijk is, omdat op die wijze de ontwikkeling van duurdere energiebronnen (genoemd: Alaska- en Noordzee-olie) aantrekkelijk wordt.

De OPEC inkapselen.

De trilateralen zijn er helemaal niet voor te vinden om de oelie landen voor het hoofd te stoten. Integendeel, het olie kartel, de OPEC, moet zeer omzichtig worden benaderd om de olie in het westerse kamp te behouden. Vooral de Arabische landen moeten worden ingekapseld met een alomvattende strategie waarin westerse hulp op grote schaal gekoppeld wordt aan massale industriële leveringen. De trilateralen zeggen er niet bij dat deze leveringen op dit ogenblik vooral uit wapens bestaan. De hoge olieprijs is van geen belang zolang de oiledollars maar opnieuw naar het westen terugvloeien in de vorm van investeringen. En tenslotte moet de OPEC een grotere invloed worden toebedeeld in belangrijke westers-gedomineerde instellingen zoals het Internationaal Monetair Fonds en de Wereldbank.

Een „New Deal“ voor de derde wereld.

Maar naast de olie is de permanente voorziening van het westen met andere grondstoffen eveneens van wezenlijk belang. De trilateralen hebben heel goed begrepen dat de tijd van al te ruwe of paternalistische kolonisatie of neokolonialisme in de derde wereld voorbij is. De belangrijkste trilaterale ideoloog, Zbigniew Brzezinski, in 1973 voorzitter van de Trilaterale Commissie en op dit ogenblik adviseur van nationale veiligheid en rechterhand van Jimmy Carter, stelt al jaren geleden vast dat „de wereld ... zich thans in de meest intensieve transformatie van zijn geschiedenis ... bevindt ... ten gevolge van de bevolkingsexplosies in Latijns-Amerika, Afrika en Azië, met als gevolg een steeds luider aanzwellend crescendo van politieke en sociale eisen over de gehele wereld“. (1)

Met andere woorden: wil het westen zijn invloedssferen in de ontwikkelingslanden behouden, dan wordt het tijd voor een nieuwe „New Deal“, ditmaal op wereldschaal, waarin armoede, ziekte en honger op „doelmatige“ wijze worden uitgebannen door hulp, industrialisatie, voedselproductie, watervoorziening, hygiëne, gezinsplanning en de uitschakeling van het analfabetisme. De derde wereld „mag“ deelnemen aan de opbouw van een nieuwe wereldorde.

Niets voor niets en het westen gaat voor.

Maar: niets voor niets en niet zonder voorwaarden. De

derde wereld moet inzien dat haar welvaart niet mogelijk is zonder economische bloei van het westen. Pas als hier in onze streken de crisis overwonnen is, kan de derde wereld worden geholpen, omdat slechts de westerse economieën een „stabiele en krachtige vraag naar invoer, de voornaamste bron van vreemde valuta voor de ontwikkelingslanden, kunnen verzekeren“.

Voor die ontwikkelingslanden die hun grondstoffenuitvoer op het westen blijven richten, moeten schema's worden ontworpen voor de stabilisatie van hun uitvoerinkomsten. Maar de derde wereld heeft ook recht op industrialisatie en er moet met de hulp van buitenlandse multinationals gewerkt worden aan de oprichting van basisindustrieën voor ruwe grondstoffen in de „minder ontwikkelde landen“.

Tegelijkertijd moet het westen zijn handelsbelemmeringen opheffen om een open markt te scheppen voor de stijgende hoeveelheid van industriële producten die de ontwikkelingslanden gaan uitvoeren.

Een nieuwe internationale arbeidsverdeling in het belang van de multinationale ondernemingen.

De trilateralen zijn dus een geestdriftig voorstander van de „nieuwe internationale arbeidsverdeling“ zoals die al door de bekende econoom Jan Tinbergen is geformuleerd. Daarin moeten de arbeidsintensieve traditionele nijverheidstakken vanuit het westen worden overgebracht naar de derde wereld, terwijl de hoogtechnologische kapitaalopslopende industrieën hier blijven.

Maar opnieuw niet zonder tegenprestaties, de westerse multinationale ondernemingen mogen niets in de weg gelegd worden en nationalisatie van buitenlandse investeringen in de ontwikkelingslanden mag niet worden doorgevoerd zonder overtuigende „schadeloosstelling“, vastgesteld in een internationale gedragscode waarin het westen een doorslaggevende stem heeft.

De trilateralen: de democratie in gevaar door intellectuelen en kommunisten.

Tot zover de economische zienswijze zoals ze leeft binnen de Trilaterale Commissie. Achter al deze vraagstukken stelt zich de vraag naar het mens- en maatschappijbeeld van de trilateralen.

De Trilaterale Commissie is van mening dat in onze westerse landen te véél democratie heerst. Dat blijkt uit een door haar gepubliceerd rapport over „de crisis van de Democratie“, samengesteld door drie establishment-topsociologen: de Fransman Michel J. Crozier, de Amerikaan Samuel P. Huntington en de Japanner Joji Watanuki. Volgens deze mannen zijn de westerse democratieën „onbestuurbaar“ geworden. Er zijn veel te veel instellingen en belangengroepen die een vinger in de beleidspap hebben. De overheid heeft een veel te grote invloed op het partikulier bedrijfsleven en de bureaucratie dreigt rampzalige afmetingen aan te nemen.

De intellectuelen vormen een gevaar apart. Met de voortschrijdende economische crisis verliezen velen van hen het uitzicht op een succesvolle loopbaan. Daardoor lopen ze gevaar te „radikaliseren“ en in de handen te vallen van de kommunisten. Deze laatste vormen een wezenlijke bedreiging voor de gevestigde sociale orde (nog altijd volgens het trilateralisme) omdat zij de enigen zijn die nog gedisciplineerd en gestructureerd samenwerken in verbanden waarbinnen verschil van mening is uitge-

(1) Citaat vertaald uit Le Monde Diplomatique, nov. '76.

sloten. De „eurokommunisten“ dreigen in de huidige bestuurschaos de macht te kunnen overnemen. De ontevredenheid is groot, de morele instorting van gevestigde instellingen zoals kerk, leger en onderwijs is totaal, de politiek is ziek en het vertrouwen in leiderschap ondermijnd, de kollektieve voorzieningen (de sociale lasten) zijn buitensporig opgeschroefd en bovenal : de arbeiders beginnen te morren omdat de lonen niet meer verder stijgen en de werkeloosheid blijft aanhouden.

Tegenmaatregelen : inpakken van de arbeiders, controle van de meningsuiting, de politieke structuren ontcrachten.

En dus pleiten de trilateralen voor tegenmaatregelen. De arbeiders moeten door de bevordering van het „mede-beheer“ meer bij de industriële produktie worden betrokken zodat zij en hun leiders hun ontevredenheid inslikken en de eisen voor „zelfbestuur“ laten vallen. De massamedia moeten aan banden gelegd worden. De vrijheid van meningsuiting is een groot goed maar de pers mag niet door „intellectuelen“ worden „misbruikt“ en de overheid moet publikaties kunnen tegenhouden die tegen het „algemeen belang“ indruisen.

In alle belangrijke internationale kwesties behoren topadviseurs van alle betrokken westerse regeringen al in een vroeg stadium om aan de tafel te gaan zitten om te zorgen dat „internationale overwegingen in de plannen worden verwerkt, vóór dat de interne machtscentra klem zijn gezet als gevolg van binnenlandse politieke onderhandelingen“.

Op alle niveaus moeten de politici worden vervangen door pragmatische, deskundigen of althans personen die de wereld door een „realistische“ bril bekijken.

En tenslotte : binnen de Verenigde Naties moet het beginsel van één land, één stem worden vervangen door een systeem waarin het aantal stemmen evenredig loopt aan de economische kracht. Op die wijze zouden de UNO-instellingen opnieuw door het westen worden overheerst.

Beoordeling.

En daarmee verlaat ik het niveau van zo objectief mogelijke weergave voor dat van de persoonlijke *beoordeling*. De trilaterale is een club van mensen en belangen die alles bij elkaar in de wereld van vandaag een familie vormen met een economische en politieke invloed zonder weerga. Sommige leden van het gezelschap beschikken over fantastische kapitalen die de begroting van een klein land te boven gaan. Elk van hun ondernemingen verschaft werk aan duizenden of honderdduizenden mensen. Al hun banken spelen een vooraanstaande rol in de nationale en internationale inflatie-bestrijding.

Al de activiteiten van de clubleden hebben op zich zélf al een ingrijpende invloed op de dagelijkse politiek, ook al zonder dat de direktoren, beheerders of grootaandeelhouders zich ook nog eens openlijk actief met politiek gaan bezighouden. Het is duidelijk dat de leden van de Trilaterale Commissie er op uit zijn om de gevestigde internationale economische orde overeenkomstig hun eigen voordeel te behouden en om te buigen.

Dat laatste is op zichzelf hun goed recht, zoals iedere belangengroep het recht heeft om voor zichzelf op te komen.

Maar het wordt anders als een groep zodanig sterk is, dat zij haar eisen kan opleggen aan de derde wereld en aan mensen zoals u en ik in het westen, en onze, inderdaad alles behalve vlekkeloos fungerende parlementaire democratie wil ondergraven.

De Trilaterale Commissie schrijft het falen van de democratie toe aan een *tevel* aan democratie. En dát terwijl er én door vele kiezers, én door vele politici (zelfs in behoudende of liberale kringen) juist geklaagd wordt over *weinig* inspraak.

De trilateralen wensen de democratische instellingen opzij te zetten voor een systeem van informeel overleg op alle niveaus. Die gedachte noch die praktijk is niet nieuw, want sinds er zoveel studies gemaakt worden over het verschijnsel militair-industrieel-kompleks, de invloed van financieel-commerciële groepen op de politiek en de informele druk van de grote zakenwereld op regeringen, is het onthutsend duidelijk geworden dat de parlementaire *controle*, essentieel in een echte democratie, geen schijn van kans heeft, omdat de meeste beslissingen al lang achter de schermen genomen zijn vóórdat het politieke debat er over kan plaats vinden.

Een dergelijk verschijnsel zien we overal in het westen en bij wijze van nieuwigheid willen de trilateralen daar nu een vaste gewoonte van maken.

De trilaterale beweert dat zij geen drukkingsgroep wil zijn, maar slechts een orgaan waarbinnen ervaringen en inzichten kunnen worden uitgewisseld. Maar in strijd met deze bewering verklaart zij wél haar inzichten bij de regeringen te willen laten doordringen.

Weliswaar moeten commissieleden die een politiek mandaat opnemen, tijdelijk uittreden, maar onder de lange lijst van leden en tijdelijke ex-leden treffen we namen aan zoals de Franse eerste minister Raymond Barre, Frans minister van Cultuur Jean-Philippe Lecat, de Westduitse minister van Arbeid Herbert Ehrenberg, de Noorse minister van Buitenlandse Zaken Thorvald Stoltenberg, de Westduitse ex-minister van Buitenlandse Zaken Gerhard Schröder, de Japanner Nobuhiko Ushiba, minister voor Buitenlandse Economische Aangelegenheden en, zoals we al zagen tenslotte de Belgische Minister van Buitenlandse Zaken Henri Simonet. En in hun kielzog vaart een groot aantal kamerleden, senatoren en ambassadeurs.

De invloed van de Trilaterale Commissie op de Amerikaanse politiek is een verhaal apart. (1)

Minstens dertien trilateralen hebben een hoge positie in de huidige regering van de Verenigde Staten : onder hen vice-president Walter Mondale, minister van Financiën Michel Blumenthal, minister van Buitenlandse Zaken Cyrus Vance en minister van Defensie Jarald Brown. Carters adviseur voor Nationale Veiligheid Brezinski is een van de oprichters van de Trilaterale Commissie en tot zijn ambstaanvaarding de voornaamste organisator. Minstens zes anderen bekleden sleutelposities zoals UNO-ambassadeur Andrew Young. En Jimmy Carter zélf zou zonder de hulp van de Trilaterale Commissie maar weinig kans op het presidentschap hebben gehad.

Besluit.

Tenslotte nog een paar opmerkingen over de wijze waarop de trilateralen de wereld willen organiseren.

Het valt mij op dat zij in hun maatschappijmodel nergens, nóch voor de derde wereld, nóch bij ons, enige aan-

(1) Dat verteld wordt in De Nieuwe van 21 april 1978.

dacht besteden aan de mensen. Mensen zoals u en ik en in de ontwikkelingslanden die niet zo grote kapitalen ter beschikking hebben, maar desondanks toch onze eigen rechten opeisen.

Ik neem aan dat de trilateralen uitgaan van de gedachte dat „wat goed is voor ons” ook goed is voor de rest van de wereld. Maar nog afgezien van de vraag of dat wel een juiste opvatting is, krijg ik de indruk dat voor deze economische woordvoerders mensen eigenlijk niet zo belangrijk zijn, behalve dan in dienst van de economische belangen als arbeider, bediende of verbruiker.

Leidraad in de trilaterale ideologie : efficiency, grootschaligheid, hoogtechnologische ontwikkeling, economische groei en massaproductie.

Alle andere overwegingen, van kulturele of anderzins menselijke aard spelen geen rol. Integendeel : hoe minder fantasie en hoe eenvormiger de wereld er uit ziet, des te voordeliger voor de economie.

In de wereld van de trilateralen zien zij zichzelf als de managers van Aldous Huxley. Het slachtoffer : u, ik en de derde wereld.

Voor de volkeren in de derde wereld is de Trilaterale Kommissie al helemaal niet zo'n plezierig vooruitzicht. Hun vooruitgang koppelen de trilateralen immers aan de onze. Dat is nu al meer dan honderd jaar het geval en het resultaat is dat er zes- tot zeventien miljoen mensen dagelijks honger lijden. Honger, armoede en dictaturen die meer een gevolg zijn van de afhankelijkheid van het westen dan omgekeerd.

Maar daar hebben de trilateralen niet aan gedacht.

Ernst Gülcher
September 1978

gentse
offsetdrukkerij

goff

Hoveniersberg 13 9000 GENT
(Zijstraat Sint-Pietersnieuwstraat)

- Affiches
- Brochures
- Tijdschriften
- Boeken
- Omslagen, Briefhoofden ...

Snelle en verzorgde afwerking !

Tel. 091/ 25.02.59

TWEEENVIJFTIG MILJOEN KINDEREN...

De O.V.N. heeft 1979 uitgeroepen als het „Jaar van het kind”. In gans de wereld zullen manifestaties plaats hebben met de bedoeling de regeringen voor hun verantwoordelijkheid te plaatsen tenoverstaan van diegene die men, met reden, de toekomst van de mensheid noemt.

Aan al diegene die, te pas en ten onpas, over mensenrechten spreken zal het goed zijn hun aandacht te vestigen op de miljoenen die vandaag nog het hoogstnodige tekort hebben.

Aan de kinderen die in de derde wereld, maar ook in wat men onze beschaafde wereld noemt, honger lijden. Aan de duizenden, miljoenen die zoals in Vietnam, het Midden-Oosten en elders onder een bommenregen het leven lieten.

Het Internationaal Bureau van de Arbeid publiceerde op 10 augustus een verslag waaruit blijkt dat er niet zo heel veel veranderd is sinds het tijdperk van Charles Dickens.

Het aantal kinderen dat moet werken wordt geschat op 52 miljoen en velen zijn zelfs geen zeven jaar oud... Velen worden slecht behandeld en de meesten uitgebuit.

Bijna 42 miljoen kinderen krijgt geen salaris en wordt onderworpen aan onmenselijke dienstregelingen in kleine familiebedrijven, die voor het merendeel landbouw beoefenen.

De overige tien miljoen werkt eveneens op het veld of in kleine fabrieken.

Men moet ook weten dat in vele landen de kinderarbeid uit de statistieken wordt gehouden.

Volgens het I.B.T. zijn 29 miljoen kinderen werkzaam in zuidelijk Azië, 10 miljoen in Afrika, 9 miljoen in oostelijk Azië, 3 miljoen in Latijns-Amerika en ongeveer 1 miljoen in de meer ontwikkelde landen, fabrieken inbegrepen. Zij moeten er dikwijls ongezonde en gevaarlijk taken verrichten. Er worden ook kinderen gebruikt als huisknechten of -meiden : „In sommige landen van Centraal-Amerika, van het Midden-Oosten en van Azië, ziet men dikwijls kinderen van 7 jaar, vooral meisjes, van de buiten naar de stad verhuizen, ze worden ongeveer verkocht en moeten dan dienen terwijl ze slecht behandeld worden”.

MIDDEN-AMERIKA

NICARAGUA :

DE OPSTAND TEGEN DE SOMOZA-DYNASTIE

Onderstaande bijdrage, geschreven in mei jongstleden, verscheen door een misverstand niet in het juninummer van „VREDE“.

De achtergrondinformatie hierin verstrekt geeft ons een duidelijk beeld van de geschiedenis in deze republiek van Midden-Amerika.

De gebeurtenissen der laatste weken onderlijnen de stroomversnelling in de ontwikkeling waarover F. De Paepe het reeds in dit artikel heeft.

Op dinsdag 22 augustus jongstleden hebben guerrilleros van het Sadinistisch Bevrijdingsfront het Parlement bezet en o.m. een aantal parlementsleden gegijzeld. Tegen hun invrijheidsstelling werd een aantal politieke gevangenen uit de gevangenis gehaald en samen met de guerrilleros per vliegtuig naar Venezuela overgebracht.

Deze actie werd door de bevolking met heel wat enthousiasme onthaald. Op initiatief van de verschillende oppositiegroepen werd intussen een algemene staking uitgeroepen. Ook de werkgeversorganisatie komt zich hierbij aan te sluiten alhoewel zij het nodig oordeelt zich te distancieren van de door het Sadinistisch Bevrijdingsfront en de arbeidersorganisaties gestelde objectieven. Deze laatste wensen niet alleen de omverwerping van de dictatuur van de Somoza's, maar de uitbouw van een democratische maatschappij als perspectief.

De inspanningen van Somoza om het verzet tegen zijn dictatuur als een communistisch en Castristische staatsgreep voor te stellen wordt door niemand meer aanvaard. De waarheid is dat het volk zijn uitbuitingsregime beu is. Zelfs de V.S. waagt het niet nog langer zijn verdediging op te nemen. De vraag die zich nu reeds stelt is: wordt met Nicaragua een proces op gang gebracht dat andere militaire en dictatoriale regimes in Latijns-Amerika aan het wankelen zal brengen?

Nicaragua is één van de talrijke „bananenrepublieken“ van Midden-Amerika, die sterk gedomineerd worden door de VSA. Zoals het merendeel van de landen in dit gebied van de wereld, komt ook Nicaragua enkel in het wereldnieuws bij sensationele gebeurtenissen als aardbevingen, epidemieën, hongersnoden en dergelijke meer. Dit was o.a. het geval bij de aardbeving van december 1972, die hevige verwoestingen aanrichtte in de hoofdstad Managua, gelegen in het Westen van het land. Bij het begin van dit jaar kwam Nicaragua in de aktualiteit door een opstandige uitbarsting van geweld tegen de dictatuur van de heersende familie van de Somoza's.

De onafhankelijkheid en de groeiende invloed van de VSA.

In 1821 werd Nicaragua onafhankelijk van Spanje. Het land werd evenwel voor een korte periode met

Mexico verenigd. In 1838 was Nicaragua geheel onafhankelijk, maar haar economie was toen reeds overwegend in Engelse en Amerikaanse handen. Rond het midden van de 19e eeuw maakte Walker, een Amerikaans avonturier, die ijverde voor het herinvoeren van de slavernij, zich meester van Nicaragua. Na een mislukte oorlog met het buurland Costa Rica werd Walker enige tijd later vermoord.

Tijdens de volgende decennia werd de politieke macht betwist tussen twee groepen binnen de heersende rijke minderheid van grootgrondbezitters, handelaars, ambtenaren en bankiers, nl. de liberalen (met als centrum Leon) en de konservatieven (centrum Granada). De konservatieven behielden de macht tot in 1893.

In 1893 werd de liberaal Zelaya president. Onder hem had Nicaragua evenwel af te rekenen met een groeiende Amerikaanse invloed. Nadat Zelaya een Amerikaanse lening van 15 miljoen dollar, welke verbonden was aan zware voorwaarden (w.o. een grote controle van de VSA), weigerde, had hij af te rekenen met een inlanderse opstand o.l.v. de Amerikaansgezinde Diaz. Met behulp van Amerikaanse wapens en mariniers kwam Diaz aan de macht en werd het land militair bezet door de VSA. Deze militaire bezetting bleef voortduren tot in 1933, met een tijdelijke onderbreking in 1925.

Na 1925 kende Nicaragua een guerrilla-opstand o.l.v. de Indiaan Sandino, tegen de aanwezigheid van de Amerikaanse mariniers en voor het invoeren van landbouwhervormingen. Ondanks de reactie van de liberalen en de konservatieven verwierf Sandino een groeiende aanhang. Als gevolg van de gewijzigde buitenlandse politiek van de VSA met het aan de macht komen van Roosevelt, die geen grote wereldrol voor zijn land wenste als zijn voorganger, werden de Amerikaanse troepen in 1933 uit Nicaragua weggetrokken. Hun rol werd evenwel overgenomen door de Nationale Wacht, een ordemacht die werd opgericht in 1927 en werd uitgerust en getraind door de VSA. Deze Wacht kwam o.l.v. de liberaal Tacho Somoza, die Sandino door een list liet vermoorden. In 1936 veroverde Somoza de macht via een staatsgreep, met de steun van de Nationale Wacht.

Sedertdien wordt Nicaragua nog steeds geregeerd door de Somoza-clan. Tacho Somoza regeerde als een echte diktator en breidde zijn eigen rijkdom en deze van zijn familie sterk uit. Na zijn moord in 1956 werd hij opgevolgd door zijn oudste zoon Luis, die de dictatuur van zijn vader lichtjes versoepelde. Na de „verkiezingen“ van 1967 moest Luis de plaats ruimen voor zijn broer Anastasio, die terug een hard beleid voerde.

De dictatuur van de Somoza's.

Tijdens zijn twintig jaar durende dictatuur slaagde Tacho Somoza erin zich zodanig te verrijken dat hij bij zijn dood de rijkste man was van het land. Aanvankelijk legde hij zich toe op het opkopen van Duitse eigendommen in zijn land. Na de Tweede Wereldoorlog wedde hij vooral op vee en goud. Zijn zoons liet hij een vierde van de grond van het land, meerdere goudmijnen en cementfabrieken, vijftig boerderijen en vijftig plantages, na.

Luis en Anastasio Somoza droegen onverminderd bij tot het kapitaal van hun familie. Op dit ogenblik beheerst hun clan de markten van vlees, tabak, katoen, koffie en visvangst. Meerdere banken, verzekeringsmaatschappijen, hotels, uitgeverijen, vliegtuigmaatschappijen, de televisie en twee radiostations worden door hen beheerd. Ook in het buitenland hebben de Somoza's talrijke bezittingen: ze zijn de tweede grootste grondbezitters van Costa Rica en hebben aandelen in US Steel, Panam en Intercontinental Hotels. Bovendien zit de hele familie in de business en op regeringspostjes.

De aardbeving van 1972 in Managua was voor hen als een zoveelste „geschenk uit de hemel“: de zowat 800 miljoen dollar, welke toen uit meerdere landen van de wereld het land binnenstroomden aan hulp voor de wederopbouw, verdwenen deels in Somoza-zakken. De Somoza's hebben ook belangen in de maatschappij Plasmateris, die arme Nicaraguanen bloed aftapt tegen een povere vergoeding en het bloed uitvoert naar de VSA.

Tegenover de ontzaglijke rijkdom van deze parasitaire klik staat de armoede, honger en miserie van de grote meerderheid van de ongeveer 2 miljoen tellende bevolking van Nicaragua. Ongeveer 67 procent van hen zijn landbouwers. Een vijfde daarvan wordt nog betaald in natura. De helft van de landbouwgrond ligt evenwel ongebruikt.

In de steden leeft het gewone volk in duizenden krottenwoningen. De lonen van de arbeiders en van de boeren liggen bijzonder laag. Bovendien moeten ze een vierde van hun loon afstaan voor huishuur. De hoge graad van analfabetisme komt duidelijk naar voor als men weet dat amper 5 procent van de jongens en 0,5 procent van de meisjes na het lager onderwijs verder studeren. De gemiddelde leeftijd van de bevolking bedraagt 50 jaar, terwijl de helft van de kinderen reeds sterft vóór hun vijfde levensjaar.

Een kleine middenstand neemt in betekenis toe. Naast het grondbezit van de Somoza's is een derde van de landbouwgrond in handen van ongeveer 400 grootgrondbezitters.

Door voortdurende uitbuiting van boeren en arbeiders slaagden de Somoza's er sedert hun aan de macht komen in hun macht en hun kapitaal sterk uit te breiden. Dit was slechts mogelijk door een harde diktatuur. Deze diktatuur steunt nochtans op meerdere pijlers: vooreerst de Nationale Wacht, die een soort privé-militie is geworden van de familie Somoza. Deze garde omvat een zeventuizendtal huurlingen, die worden uitgerust en getraind door de VSA. De leden van deze Wacht krijgen evenwel ook een deel van de rijkdom van het land, waardoor ze een hachte steun vormen voor het regime. Verder hun economische macht, de moderne communicatiemiddelen (w.o. pers, radio en tv) die maximaal in eigen voordeel worden aangewend, en de openbare administratie, welke enkel is samengesteld uit aanhangers van de Somoza-klik.

Het verzet tegen de Somoza-diktatuur.

De macht van de Somoza-clan is echter niet zo groot dat

oppositie en verzet tegen hun korrupt bewind onmogelijk zou zijn. Sedert de schijnverkiezingen van 1967, waarbij eens te meer een Somoza tot president werd „verkozen“, kwam er voor het eerst hevige reactie van de burgerlijke partijen, w.o. de conservatieve, kristen-democratische en onafhankelijk-liberale partij. Samen organiseerden ze protestacties tegen de blijvende diktatuur van de Somoza's. Hierop volgden arrestaties van politieke leiders van de oppositiepartijen en werd de censuur verscherpt.

In de 60-er jaren gingen enkele jonge intellectuelen o.l.v. Carlos Fonseca Amador, over tot gewapend verzet. Aldus begonnen ze een guerrilla-oorlog in het Noorden van het land. Hun aantal groeide voortdurend aan en het volgende decennium vormden ze het Sandinistisch Front voor Nationale Bevrijding (FSLN), genaamd naar de vrijheidsstrijder Sandino uit de 30-er jaren.

In 1974 werd de Democratische Unie van Bevrijding (UDEL) opgericht, welke is samengesteld uit leden van de conservatieve, liberale, socialistische en kristelijk-sociale partij en twee vakcentrales. Deze unie werd geleid door Pedro Chamorro, de uitgever van het enige oppositieblad „La Prensa“. Met deze unie streefde men naar een zo breed mogelijk front om de diktatuur omver te werpen. De unie is ook bereid tot samenwerking met het Sandinistisch Front. Als gevolg van het groeiend verzet werd in 1974 de noodtoestand uitgeroepen en de krijgswet ingevoerd.

In het Noorden van het land werden in 1976 manoeuvres gehouden door de gezamenlijke troepen van de VSA, San Salvador, Guatemala en Nicaragua. Deze manoeuvres waren vooral gericht tegen het Sandinistisch Front, en tijdens één van deze werd Amador, de leider van het front, vermoord. In oktober 1977 lanceerden de guerrilleros van het Sandinistisch Front een offensief tegen meerdere kazernes van de Nationale Wacht, tot zelfs in de buurt van de hoofdstad.

De Kerk, die jarenlang de diktatuur van de Somoza's liet betijen zonder verzet, ontwaakt uit haar onverschilligheid, en klaagt nu openlijk de terreur en de onbepaalde verrijking van de Somoza's aan. Ook de privé-sektor die steeds groot voordeel haalde uit het regime, toont zich ontevreden met de diktatuur van de Somoza's, die hen wegwedde.

Op 10 januari II. werd Chamorro, de belangrijkste oppositieleider, vermoord in Managua. Deze laffe moord lokte massaal verzet uit bij de bevolking. In Managua kwamen duizenden mensen op straat en staken het vuur aan meerdere Somoza bedrijven en gebouwen. Gedurende de ganse daaropvolgende maand braken geregeld opstanden uit over het gehele land. Een nationale staking, uitgeroepen door de syndikaten, de patroonsbonden en de UDEL, op het einde van januari, legde het land gedurende enkele weken lam. De winkeliers sloten hun deuren en de guerrilleros lieten zich meermaals gelden.

De Nationale Wacht verloor even de controle over de toestand, maar nadien was haar reactie des te meer gewelddadig. Ze maakte hierbij gebruik van kanonnen en

GEEN JAAR, EEN LEVEN VOOR DE VROUW OP CUBA

mitrailleurs tegen de bevolking. Ganse dorpen werden gebombardeerd en vernietigd. Talrijke boeren vluchtten in de bergen voor vervolgingen van de militairen op zoek naar sympathisanten van de guerrilleros. Hun gronden werden veelal in beslag genomen door de Somoza's.

De gemeenteraadsverkiezingen van 5 februari 11, waren een echte flop voor het regime. Minder dan 20 procent Nicaraguanen brachten hun stem uit, wat duidelijk wijst op een algemene vijandschap van de bevolking tegen de diktatuur. Tevens werden nogmaals meerdere kazernes aangevallen door het Sandinistisch Front.

De rol van de VSA.

Reeds van bij de onafhankelijkheid van Nicaragua liet de VSA haar invloed gelden in het land. Dat deze invloed voortdurend is toegenomen zagen we reeds vroeger. De verklaring hiervoor is veelvuldig. Vooreerst de investeringen van de grote Amerikaanse bedrijven in de goud- en kopermijnen van het land. Deze maatschappijen profiteren van de lage loonkosten en de geringe belastingen. De sterke afhankelijkheid van Nicaragua van de Amerikaanse economie komt tot uiting in de buitenlandse handel: 90 procent van de export van Nicaragua gaat naar de VSA, die tevens instaat voor 75 procent van de invoer van het land.

Nicaragua heeft tevens een belangrijke strategische betekenis voor de VSA. Vooreerst door de nabijheid van het Panama-kanal, maar bovendien door de mogelijkheid die het land biedt tot het graven van een gelijkaardig kanaal, waarbij de Atlantische en de Stille Oceaan met elkaar kunnen verbonden worden. Door het verbonden van de San-Juan-rivier met het Nicaragua-meer zou deze verbinding tot stand kunnen komen.

De VSA staan ook in voor de opleiding van de officieren van de Nationale Wacht in Panama en de VSA is de belangrijkste wapenleverancier van het land. Deze elementen verklaren de steun die de Somoza-kleef reeds van bij het begin geniet bij de regering van de VSA.

In het kader van de mensenrechten-politiek van Carter oefenen de VSA wel enige druk op het Somoza-regime, door te dreigen met een wapenembargo. Sedert het aan de macht komen van Jimmy Carter zijn de relaties tussen de VSA en Nicaragua wel verslechterd. Daarom geeft generaal Anastasio Somoza veel geld uit om zijn imago in de VSA op te smukken.

Na de moord op Chamorro en de onlusten die erop volgden verklaarden de VSA geen militaire steun meer te zullen geven aan Somoza. Dat de VSA het echter niet zo ernstig menen met hun afkeur van de Somoza-diktatuur bewijst het feit dat generaal Somoza ondanks de grote mogelijkheden waarmee hij bij het begin van dit jaar te kampen had, nog steeds aan de macht is. En dat terwijl zijn positie sterk afhankelijk is van de steun van de VSA.

Filip De Paepe

Geraadpleegde informatiebronnen:

- M. Niedergang: „The 20 Latin America's“ - deel 1. - Penguin Books - 1971.
- Le Monde Diplomatique juli 1975, mei 1977 en maart 1978.
- De Nieuwe 24/2/1978 en 3/3/1978.

Een groep van 22 Belgische vrouwen (1) besluit van 29 maart tot 7 april een studiereis te maken met als doel het bestuderen van de situatie van de vrouw. Vermits dat uiteraard samenhangt met de hele maatschappelijke toestand hadden we contacten met het Ministerie van Arbeid, Onderwijs, Volksgezondheid, met de syndicaten, Scholen, Crèches, Landbouwgemeenschappen, Wijkcomitees, e.d.m. Een rijkgevoeld agenda, dat ons echter niet belet heeft uitgebreid kennis te maken met het oude en het nieuwe Havana, en te genieten van het - voor ons - uitzonderlijk mooie weer.

De vrouwen - een revolutie in de revolutie.

Het was dan ook met pijnlijk verbrande ledematen dat sommigen geluisterd hebben naar de zeer boeiende uiteenzetting van Wilma Espin, oud-strijdster van de revolutie, nu voorzitter van de F.M.C., de Federación de las Mujeres Cubanas (Cubaanse vrouwen federatie). Wilma Espin vertelt ons dat de vrouw vóór de revolutie weinig of geen rechten had. Vanaf 1940, met de deelname van de K.P. aan de regering komen er meer progressieve wetten. Het stemrecht van de vrouw wordt erkend, en er wordt enige bescherming voorzien voor de werkende vrouw die zwanger is. Jammer genoeg bleven deze wetten papieren wetten. Het is pas na de revolutie dat ze hun toepassing krijgen, en er ook nieuwe gestemd worden. De vrouwen zelf waren echter weinig gepolitiseerd, wisten niet wat socialisme was, wat er eigenlijk gebeurde. Het was dus van kapitaal belang de vrouwen te gaan groeperen. Immers, het is onmogelijk revolutionaire veranderingen te weeg te brengen als 50 procent van de bevolking niet weet waarover het gaat, en zich niet kan incorporeren. De basis van deze groepering, die dus het F.M.C. zal worden, wordt gelegd op de Internationale Vrouwen Confederatie in oktober 1959 in Chili. Op 23 augustus 1960, na 1 jaar voorbereiding wordt de F.M.C. gesticht. Haar eerste werk bestaat erin de vrouwen op de hoogte te brengen politiek en cultureel, hen te leren lezen en schrijven.

Dit gebeurde via het oprichten van ateliers voor snit en naad, cursussen voor babyverzorging, koken, eerste hulp, hygiëneleer e.d.m. Men koos deze onderwerpen precies, omdat het belangrijke vaardigheden vertegenwoordigen in een onderontwikkeld land en ook omdat het voor een ongeëmancipeerde vrouw niet zo'n grote stap is om naar een dergelijke cursus te gaan.

Waar het hele land op dat ogenblik aan een alfabetiseringscampagne bezig was, was het precies de taak van de F.M.C. speciale aandacht te besteden aan de alfabetisering van de vrouw, lange deze cursussen om. Ondanks de speciale keuze van de onderwerpen kende men toch zeer grote moeilijkheden om de vrouwen te doen komen. Immers, het eeuwenoude vooroordeel, als zou een vrouw thuis moeten blijven bij de kinderen, activiteit die geen grote kennis vereist, bestond ook hier meer dan stevig.

(1) Aan deze studiereis, die werd ingericht door de vzw Vrede, namen vrouwelijke volksvertegenwoordigers, journalisten en verantwoordelijken van studiediensten en Vlaamse vrouwenorganisaties deel.

Vaders en echtgenoten moesten met alle middelen overtuigd worden. Dat de aktie echter een succes geweest is, bewijst wel het zeer lage percentage analfabeten van Cuba.

Vandaag. Met zijn 3,9 procent figureert het bij de laagste cijfers van de wereld.

Het tweede werk was het zoeken naar geld om kinderkribben op te richten en het vormen van brigades van vrijwilligers om ze te bouwen. Immers, wil men de vrouwen in de gelegenheid stellen om te gaan werken, dan moet men eerst en vooral een oplossing zoeken voor hun kinderen.

De omweg van de snit en naad werd ook door de regering, met de F.M.C., op grote schaal aangewend om aan vormingswerk te doen. Het was nl. zo dat de boeren in de afgelegen streken zeer onwetend waren, en dus een gemakkelijke prooi voor de contrarevolutie. Om de onwetendheid daar te bestrijden had de regering het schitterend idee de boerendochters 6 maanden naar Havana uit te nodigen om zich te bekwamen in snit en naad. Onderwijl leerde men die meisjes (14.000 in 1961) hygiëne, gaf hen medische zorg en verhoogde hun schoolniveau. Zij kregen een politieke vorming, en waren bij hun terugkeer op het platteland in staat het geleerde door te geven. Veel van die meisjes zijn trouwens door gaan studeren, of behoren nu tot de politieke kaders. In zeer afgelegen streken richt men dergelijke cursussen nog in, altijd met de participatie van de F.M.C., maar de rest wordt opgevangen in de gewone scholen.

De F.M.C. werkt ondertussen door om de vrouw te motiveren deel te nemen aan alle mogelijke maatschappelijke activiteiten, richt vrijwilligersbrigades op voor sociaal, medisch en pedagogisch werk, en vecht voor de integratie van de vrouw in alle soorten arbeid, b.v. constructie. Eén van haar belangrijkste taken is ook haar deelname aan de volwassenenvorming. In Cuba heeft men nl. het plan opgevat voor 1980 de hele bevolking te brengen op het peil van het einde van de lagere school. Het F.M.C. werkt hieraan dus fervent mee wat de opleiding van de vrouwen betreft. Het organiseert daarnaast nog tal van andere cursussen, bijvoorbeeld voor het behalen van de juiste kwalificatie om zich in te schakelen in het arbeidsproces. Doorheen het hele land wordt door middel van affiches e.d. reclame gemaakt voor het deelnemen aan deze cursussen.

Het F.M.C. - een massa organisatie.

Momenteel is het F.M.C. een massa-organisatie, die zo'n 2.260.000 leden telt. Zij betalen een kleine bijdrage, zodat het F.M.C. in feite een onafhankelijke organisatie is. Aan de basis zijn de leden gegroepeerd in een soort van wijkcomitees of delegations (15 à 60 leden) die regelmatig samenkomen om allerlei problemen te bespreken. Het materiaal voor deze discussies kunnen ze halen uit een revue, Mujeres, die de F.M.C. verspreidt. Dat materiaal kan zijn, hygiëne, kinderverzorging, seksuele opvoeding, contraceptie, abortus, e.d.m. Twee à acht delegations zijn gegroepeerd in zgn. Blocs. Een bloc, dat wij zelf bezochten, en waar we trouwens een onvergetelijke ontvangst kregen - heel de buurt - vrouwen, mannen, kinderen met vlaggen en bloemen, wachtte ons op -

vertelde ons trouwens over hun activiteiten in die zin, o.a. ook het motiveren van vrouwen om te gaan werken. Ze voegden er aan toe dat ze nu voornamelijk bezig waren met de voorbereiding van het jeugdfestival dat deze zomer in Cuba door gaat.

De vrouw - vandaag.

Op verschillende plaatsen vernamen we dat de vrouw in Cuba zowat 30 procent van de totale arbeidskracht vertegenwoordigt. Dat het percentage niet hoger ligt is gedeeltelijk te wijten aan het te kleine aantal crèches, en aan het lage scolarisatiepeil van de vrouw. Tenslotte komt de vrouw in Cuba van zeer ver, en heeft ze in de afgelopen twintig jaar een enorme weg afgelegd. We mogen niet vergeten dat vóór de revolutie slechts 7 procent van de vrouwen in het arbeidsproces was ingeschakeld, en dat noch de vrouw, noch de maatschappij er op ingesteld was dat de vrouw 5 dagen/week van huis wegging. Om te beginnen moest men haar leren haar huishouden efficiënter te bestieren, en geen schuldcomplex te krijgen t.o.v. man en kind.

De vrouw is ook nog niet zo lang - nl. sedert 1969 - op grote schaal ingeschakeld in het arbeidsproces, omdat bij het begin van de revolutie de mannelijke werkloosheid zo'n 30 procent bedroeg. In een land waar van emancipatie nog geen sprake was, was het logisch dat men hieraan eerst moest verhelpen.

Er staan echter ook vandaag in Cuba nog steeds een aantal vooroordelen in de weg van de gelijkheid tussen man en vrouw. Het beroemde Latijns-Amerikaanse Machismo, een manncultuur waarin de vrouw een ondergeschikte rol speelt, is daar niet vreemd aan. Ondanks het feit dat er b.v. een wet bestaat, die stelt dat huishoudelijk werk gelijkelijk door man en vrouw moet uitgevoerd worden, als de vrouw werkt, blijft dan ook nog in veel gevallen theorie, of zoals een ministerieel medewerker ons ergens lachend vertelde „wij zorgen er voor dat onze kinderen het zullen doen“.

Dat de Cubaanse vrouwen echter zelf op de goede weg zijn hebben wij overal waar we kwamen nochtans kunnen vaststellen.

Wat mij ook niet zonder betekenis lijkt is het feit dat ze dit jaar zijn overgegaan tot het stichten van de FIDM (Internationale Democratische Vrouwenfederatie). Deze organisatie heeft met name tot doel vormingscursussen in te richten voor de leidsters van vrouwenorganisaties vnl. uit Zuid-Amerika.

Al bij al lijkt het er toch op dat men in Cuba de slogan „Geen jaar, een leven voor de vrouw“ werkelijk ter harte neemt.

Ingrid Stassen

DEURNE : BEVRIJDINGSFEESTEN

Tentoonstelling met informatiestands in de zaal Katba, Ten Eeckhovelei 131, op 9 september van 11 u. tot 22 u. Samen ingericht door een tiental culturele organisaties en aktiegroepen waaronder de vzw VREDE. Ingang vrij.

ANTWERPEN : LINKS BOEKENBEURS

In de Handelsbeurs, Meir op 23 en 24 september van 10 u. tot 18 u. Ingericht door Kritak, Daensaktiefonds e.a. Bezoek er de uitgebreide stand van de vzw VREDE.

BUITENGEWONE ZITTING VAN DE VERENIGDE NATIES OVER ONTwapENING

Enkele Kanttekeningen

Een stukje recente voorgeschiedenis

Het is er dan toch van gekomen: de Buitengewone Zitting van de V.N. over Ontwapening (B.Z.O.) heeft haar verloop gekend in de zetel van de V.N. in New York van 23 tot 26 juni 1978.

Het heeft heel wat voeten in de aarde gehad om tot daar te geraken. Het zal dan ook vooral de grote verdienste blijven van wat globaal de groepering van de Niet Gebonden Landen (N.G.L.) wordt genoemd dat men zover is geraakt. Het is immers dank zij hun aandringen dat de Algemene Vergadering van de V.N. unaniem verklaarde dat „het probleem van de algemene en volledige ontwapening het meest belangrijke is waarmee de hedendaagse wereld te doen heeft“.

Die verklaring leidde echter niet onmiddellijk tot concrete resultaten. Wel werd er op initiatief van de V.S. en de S.U. een Tien Staten Commissie opgericht die met de tijd werd verruimd tot 31 Staten (in 1976) en die haar werkzaamheden verderzette als de Conferentie van het Ontwapeningscomité met zetel te Genève. Deze Conferentie bleef een autonoom initiatief al werden er bindingen onderhouden met de V.N. Een aantal concrete besluiten, vooral in verband met kern-, biologische en chemische wapens en atoomvrije zones werden daar genomen en naderhand door de V.N. overgenomen. De gewilde afwezigheid van China en Frankrijk in deze Conferentie, het feit van het beperkt aantal landen en de dikwijls door vele Staten niet bekrachtigde besluiten of akkoorden, hebben van deze Conferentie wel een nuttig maar toch onvoldoende doelmatig instrument gemaakt. De N.G.L. hebben echter niet stil gezeten en dienden in 1961 bij de V.N. een vraag in om een wereldconferentie onder ontwapening te organiseren, of indien dit nog niet kon een Buitengewone Zitting te wijden aan dit probleem. In 1964 duwden ze terug op dezelfde knop maar het groene licht kwam er niet. Dan nog maar eens duwen in 1971 en dan kwam er wat meer schot in de zaak, want de S.U., klassiek gevolgd door de andere landen van Oost Europa, begonnen mee te drukken. Maar andere zware jongens speelden nog niet mee. Frankrijk en Groot-Brittannië zaten nog met een pak reserves, de V.S. vonden het te vroeg en China wilde wel maar dan dienden een aantal voorafgaandelijke verbintenissen genomen te worden: de S.U. en de V.S. zullen nooit als eerste kernwapens gebruiken, geen kernwapens tegen landen die ze niet bezitten, kernwapens alleen binnen eigen grenzen en de bases in andere landen er buiten ontmantelen.

De ontwapeningscocktail werd dus nog niet gedronken. Het werd in de V.S. terug stil voor een paar jaren maar

het probleem bleef onrust verwekken. Een mengeling van taal volhouden van de N.G.L., diplomatiek spel in stilte, de dynamiek van de geo-politiek en geo-strategie in de wereld en in zekere mate het steeds maar groeiende front van een groot aantal niet-gouvernementele organisaties (N.G.O.'s) die zich namens de publieke opinie voor ontwapening inzetten, bracht in 1977 de Algemene Vergadering van de V.N. ertoe het licht toch op groen te zetten. Daarmee was deze keer een in-dienst-van-de-vrede-kogel toch door de V.N.-toren geschoten.

De voorbereiding

Met de beslissing van de V.N. op zak diende er snel gewerkt te worden. Materiaal was er voldoende voorhanden. De kunst zou erin bestaan om in die schakeringrijke groep van 149 lidstaten tot bepaalde resultaten te komen. Een voorbereidingscomité (54 landen) kon aan het werk en kwam na 5 zittingen klaar met de grote lijnen van de B.Z.O. Het zou een moment van bezinning en evaluatie worden die uiteraard niet zou leiden tot verdragen of conventies. Wel hoopte men te komen tot een slotdocument in drie delen: een verklaring, een actieprogramma en een infrastructuur-machinerie genoemd met de mogelijk van de organisatie van een wereldconferentie over ontwapening.

Nieuw -en dit voor de eerste keer in de geschiedenis van de V.N.- was wel het bijwonen als dusdanig en als waarnemer, van vertegenwoordigers van de N.G.O.'s tijdens het openbaar debat. Later werd beslist dat tijdens een zitting van het Comité (12 juni) 25 N.G.O.'s een korte tussenkomst zouden mogen houden.

Met het werk van het voorbereidingscomité zat men meteen in het gedonder van de glazen en bleek al onmiddellijk dat, zoals de meesten hadden verwacht, het geen plezierwandeling zou worden.

De ontwerptekst kende heel wat barensweeën. Een paar maal stond het ding dicht bij springen dan lukken. De voorzitter, een vergrijsde maar bekwame Argentijnse diplomaat Ortiz de Rozas, auteur van de ontwerptekst, was tenslotte dank zij een voorstel van Mexico en Zweden, bereid om de tekst als werkdocument aan de deelnemers te bezorgen. Heel deze gebeurtenis leidde tot wat men in het Engels de „Battle of the Brackets“ is gaan

noemen, wat heel wat kernachtiger klinkt dan de nederlandse vertaling „Slag van de tussen-haakjes”. Het kwam hier op neer dat telkenmale een land, of een groep van landen, zich niet akkoord kon verklaren met de tekst, men een zin, een alinea of soms een hele paragraaf tussen haakjes zette. Daardoor kwam een ruim deel tussen de fameuze haakjes te zitten, dit als verder discussiemateriaal voor het Comité dat, na het openbaar debat, moest pogen een document klaar te krijgen. Maar dit was de enige mogelijke oplossing waarbij zelfs de reeds voormelde de Rozas berustend moest toegeven dat „zelfs een engel het tussen haakjes zetten niet had kunnen verhinderen”.

Om een beter inzicht te krijgen in de moeilijkheden vermelden wij, wel een beetje te strak geschematiseerd, een aantal van de zwaarste weerstanden die tussen de haakjes verzeld geraakten. Het zijn trouwens ook deze uitzichten die tijdens het verloop van de Zitting meestal tot onverzoonlijke standpunten hebben geleid.

1. Conventionele ontwapening.
Totaal tegengestelde standpunten van de atoommachten die deze parallel willen houden met de conventionele ontwapening, terwijl de N.G.L. prioriteit willen geven aan de atoomontwapening.
2. Teststop.
Hier blijft Frankrijk „cavalier seul” en gaat niet akkoord.
3. Niet gebruik van atoomwapens.
Weinig vooruitgang geboekt. Een grondige verdeeldheid tussen Oost en West. Oost en N.G.L. zijn vóór, maar West zegt dat het strikt nakomen van het V.N.-Charter over het niet-gebruiken van geweld bij internationale regelingen, voldoende is.
4. Indische oceaan, zone van vrede.
Hier ook weinig of geen vooruitgang. Een alternatief zit er wellicht in waarbij de S.U. en de V.S. een overeenkomst zouden aanvaarden van geen vermeerdering van wapenrusting toe te passen en onder hun beiden onderhandelingen aan te gaan die tot wapenvermindering zouden kunnen leiden.
De N.G.L. zijn duidelijk : opdoeken van de buitenlandse militaire krachten.
5. Niet-uitbreiding van atoomwapens.
De confrontatie tussen de atoommachten en de niet atoombezitters gaat verder. De N.G.L. zeggen : stop met de atoomwapenwedloop maar neemt het Westen niet. Hier zijn de tussen haakjes nog heel dik.
6. Vernietigingswapens.
West is niet akkoord met het verbod van napalm- en andere brandstichtende wapens. Zelfs een voorstel van Zweden om te beginnen met een gedetailleerde beschrijving van deze wapens, vindt geen genade.
7. Militaire budgetten.
West en Zweden stellen een piloottest voor met nauwkeurige beschrijving door de V.N., van de militaire budgetten. Oost wil dit echter niet.

8. Niet-goevernementele organisaties.
Venezuela was roermaker om de N.G.O.'s een raadgevende bevoegdheid toe te kennen dit dank zij dichtere relatie met het V.N.-centrum voor Ontwapening.

De N.G.L. zijn hiermee niet akkoord en Oost wil ook van de relatie met het V.N.-Centrum niet weten.

9. Conferentie van het Ontwapeningscomité (Genève).
Frankrijk wil dit vervangen door een V.N.-Ontwapeningscommissie maar Oost en West zeggen dat het Comité het belangrijkste multilateraal onderhandelingsorgaan moet blijven.

Het huidig presidentschap, beurtelings in handen van de S.U. en de V.S. wordt het best behouden. Dit laatste wordt niet weerhouden door de N.G.L. en andere Westerse Staten.

10. Wereldconferentie over ontwapening.
De N.G.L. blijven dit sterk progageren. Oost is in felte wel voor maar vraagt vooral de oprichting van een voorbereidingscomité dat bij de 33ste V.N.-Zitting in 1978 verslag zou moeten uitbrengen. West blijft afzijdig.

Het verloop

De zitting moest van start gaan onder geen al te gunstig gesternte. Het internationaal klimaat was eens te meer vrij somber. De gebeurtenissen in Afrika, Salt II die maar niet tot besluiten geraken, de NAVO-Raad in dezelfde tijdspanne en ook in de V.S., en de blijvende invloed van de twee grootmachten. Daarbij kwam het feit dat men Brejnev en Carter had verwacht maar beiden lieten verstek gaan. Carter bleek meer nodig te zijn op het binnenlandse front om zijn imago wat op te poetsen en een partij- corruptieschandaal in Chicago te helpen oplossen, wat heel wat NGO-deelnemers uit de V.S. erg betreunden. En vermits de ene manitoe er niet was, heeft men in Moscou geoordeeld dat het beter was dat ook Brejnev thuis kon blijven, wat een aantal deelnemers als een „gemiste kans” aanzagen. Maar ja, in het spel van de groten is éénoog ook wel eens koning.

Het geheel kende een klassiek verloop met enkele topmomenten waarvoor Mondale (V.S.), Gromyko (S.U.) als die aan de beurt komen zit het huis barstensvol en stijgt de aandachtmeter. Giscard d'Estaing (Frankrijk), Schmidt (W.-Duitsland), Trudeau (Can.), Callaghan (Gr.-Brit.), Huang Hua (China).

De tussenkomsten in het algemeen debat van deze en andere blikvangers hebben weinig nieuwe elementen aan gebracht. Alles bleef in hoge mate bij datgene wat klassiek tot de reeds vroeger overgemaakte standpunten behoorde.

Enkele zwaartepunten tijdens het openbaar debat :
V.S. : Belang van een akkoord Salt II gevolgd door Salt III. Atoomwapens zullen alleen maar bij zelfverdediging gebruikt worden. Stop aan anti-satellitaire wapens.
S.U. : Tegen de neutronenbom. Voor een Salt-akkoord. Geen troepen en wapenvermeerdering in Centraal Europa.

China : Ontwapening te beginnen bij de twee grootmachten. Geen troepen in het buitenland en militaire bases ontmantelen. Geen troepen in de nabijheid van de grenzen. Stop aan de wapenuitvoer.

Frankrijk : Permanente Commissie Ontwapening in de schoot van de V.N. Internationaal systeem tot waarneming van satellieten. V.N.-Instituut ter bestudering van de Ontwapening. Ontwapeningsconferentie in Europa met dezelfde deelnemers als tijdens de Conferentie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa.

Canada : Terugtrekking van atoomwapens binnen eigen leger.

Japan : Stop aan atoom-, biologische en chemische wapens. 6 augustus, dag van de atombom op Hiroshima, afkondigen als Dag van de Ontwapening.

Naderhand is dan gedurende twee weken het Comité in gesloten zitting gaan beraadslagen over een Slotdocument. De N.G.L. hebben hun dreiging om eventueel tot stemming over te gaan laten varen. Het realisme haalde de bovenhand en zo werd gestreefd naar een consensus-tekst.

Zoals steeds heeft het streven naar consensus zijn voor- en nadelen. Het voordeel is dat men het tenslotte, gemeenschappelijk eens kan worden. Het nadeel is natuurlijk dat men tot vrij algemene en soms vage besluiten komt. De punten waarover men het grondig oneens i kunnen natuurlijk niet aan bod komen en op die wijze werd „the battle of the brackets” binnen de huidige diplomatieke mogelijkheden uitgepraat of waar nodig doodgezwegen.

Het Slotdocument.

Het Slotdocument, bij consensus aangenomen, heeft dan ook geen verrassingen gebracht. Tien duizend woorden met algemene gegevens die voor ingewijden niet veel nieuws meer brengen. De voorzitter van het Comité verklaarde dat „De Buitengewone Zitting het einde van een etappe betekent en het begin is van een nieuwe meer beloftevolle periode op het gebied van de ontwapening”. Het document bestaat uit drie delen : een beginselverklaring, een actieprogramma en voorstellen tot reorganisatie van de onderhandelingsinstrumenten over ontwapening. Als meest concrete verworvenheden noteren we :

- De reorganisatie en de uitbreiding van de Conferentie van het Ontwapeningscomité (Genève) en het einde van het co-presidentschap van de S.U. en de V.S.
- Frankrijk heeft reeds gezegd dat het nu zal gaan deelnemen, maar China blijft nog afzijdig.
- De werkzaamheden van de eerste Commissie van de Algemene Vergadering van de V.N. zullen in de toekomst op ontwapening worden toegespitst.
- Een groep van deskundigen zal in oktober 1978 in Genève vergaderen om het verband te bestuderen tussen ontwapening en ontwikkeling.
- Het Centrum van de V.N. over Ontwapening zal versterkt worden, dit om de publieke opinie beter voor te lichten over de ontwapeningsprogramma's.
- De toestemming om een Consultatieve Raad op te richten voor de Secretaris-Generaal, om een studieprogramma over ontwapening te bestuderen. De Algemene Vergadering van de V.N. zal een datum bepalen.
- Een Tweede Buitengewone Zitting over Ontwapening ; de V.S. hebben hiervoor reeds 1981 voorgesteld en het blijkt dat hierover reeds een stilzwijgend akkoord bestaat.

Tijdens de slotzitting bleek dan dat bepaalde formulering

gen niet genomen werden. Frankrijk liet weten dat het niet akkoord was om de atoomproeven stop te zetten en China voegde daaraan toe dat het zich niet wenste aan te sluiten bij de krijgslist rond de atoomwapens van de grootmachten, bestemd om hun monopolie en hun overheersing nog te verstevigen.

Het laatste woord is dus nog niet gezegd...

Slotbeschouwingen.

1. De eerste Buitengewone Zitting van de V.N. is dus voorbij en een tweede werd aangekondigd. Positief, ondanks de schaarse concrete resultaten, is dus wel dat het begonnen proces wordt verdergezet. Het probleem op zich wordt wel ernstig genomen. In vele middens, zelfs bij een aantal militairen, is men van oordeel dat het beter ware van wat minder met vuur te gaan spelen en de handen van de atoomknoppen af te houden. De hele mensheid zou er goed bij varen.

2. Zwak punt blijft -en voor hoelang nog- dat er geen autoriteit is op wereldvlak om alles in rechte banen te leiden en in feite de ordehandhaving te verzekeren. Zolang dat niet gebeurt, is dat koren op de bewapeningsmolen van de grootmachten en wordt hun rol als „gendarmen voor de handhaving van de wereldorde” nog meer versterkt. Daardoor blijft elke politieke collectiviteit gedwongen om zijn veiligheid, invloed en welvaart, met eigen middelen te verzekeren. Daardoor ook blijft een groot deel van de kleinere staten verplicht om bij een „grote broer” de nodige bescherming te vragen, met al wat dit dan aan afhankelijkheid met zich brengt. Maar uit de duivelscirkel van het geweld, wat zachter omschreven als de terreur van de afschrikking, geraken we helaas nog niet uit.

3. De zwaarste hinderpaal om naar minder gevaarlijke tijden te groeien is het blijvend gebrek aan vertrouwen van de grootmachten onderling ; met als neveneffect dat een aantal staten vinden dat de ontwapeningsvoorstellen van deze sterke jongens naar andere landen toe, alleen maar bedoeld zijn om de eigen superioriteit te verstevigen. En zolang deze grondhouding een realiteit is zal men wel moeilijk tot ontwapening komen.

Een tweede zware hinderpaal is de technologische ontwikkeling op het gebied van de wapenaanmaak. Deze zijn de politiek -en vooral de top-politiekers ver vooruit. De plannen lopen doorheen de tachtiger reeds de negentiger jaren binnen en er staan hoge belangen -en winsten- op het spel. We zitten hiermede in wat de eigen-dynamiek van de bewapeningswedloop wordt genoemd en de toverstok om dat eventueel nog te veranderen moet zeker nog worden gemaakt.

Een derde hinderpaal, logisch gevolg van de twee vorige, is de wapenhandel. Hier ook is een eigen rechtvaardiging gegroeid : het is en blijft een winstgevende onderneming. Ze brengen sterke deviezen in de landen, helpen de investerings- en afschrijvingspolitiek vooruit en vinden verdedigers in het feit dat het militaire onderzoek, waarvoor de middelen vrij vlot gegeven worden, sterk stimulerend werken op de andere bedrijfssectoren.

4. Men staat dus voor de zware opgave om deze hinderpalen uit de weg te ruimen. Vertrouwen moet moelzaam opgebouwd worden en dit wellicht nog het best door

mechanismen van wapenbeheersing en verder uitbouw van vertrouwenwekkende maatregelen. Salt-overeenkomsten en de Slotactie van Helsinki (C.V.S.E.) hebben in die zin reeds een begin gemaakt met maatregelen die een richting aanduiden.

Opgave wordt het nu verder akkoord te geraken over een bij voorkeur V.N.-instelling die alle gegevens over wapenonderzoek, productie en handel zou dienen te bundelen. Als men het daarover eens is, kan op basis van door iedereen erkende objectieve gegevens, met een mechanisme van controle, een eerste fase van wapenbeveiliging kunnen volgen, die na een tijd naar wapenvermindering zou kunnen leiden. In die zin kunnen de onderhandelingen over wapen- en troepenverminderingen in Centraal Europa (Wanen) een eerste teken aan de wand worden en meteen een zwaluw die het begin van een „ontwapeningslente” zou kunnen beginnen inluiden.

5. Een besluit dat wellicht uit de Buitengewone Zitting kan getrokken worden is het feit dat het oplossen van deze problematiek op wereldschaal voorlopig een illusie blijft. Het praten op dit vlak kan en moet natuurlijk verder maar intussen - en ondermeer België heeft daar in zijn tussenkomst de nadruk op gelegd - zou men de pogingen om tot regionale oplossingen te komen (zie de reeds vermelde inspanningen in Europa) moeten vermeerderen. Hoe het kleinschalige ook ingebed blijft in het grootschalige toch kunnen deze piloot-testen meehelpen om vooruit te geraken.

6. De instellingen van Vredesonderzoek, vooral SIPRI (Stockholm), werden tijdens het openbaar debat meermaals vermeld om hun degelijk werk.

In afwachting van een V.N.-Instituut met hetzelfde doel kunnen die in de mate dat ze neutraal en objectief werken, uitstekende diensten bewijzen. Zij kunnen een dam opwerpen tegen de geo-politieke, geo-strategische en propagandistisch gekleurde informatie die nu nog altijd over reuzenmiddelen beschikt. De steun aan die instellingen zou absoluut moeten opgevoerd worden.

7. Tenslotte is er de publieke opinie van wie we mogen aannemen dat die hoopt van in vrede te mogen blijven leven. Maar vermits de vrede geen zaak is die vanzelf komt is het duidelijk dat krachten, binnen de publieke opinie, zich verder zullen moeten inzetten om op een zo breed mogelijke pluralistische basis zich voor de veiligheid, de ontspanning, de ontwapening en de vrede in te zetten. Dit moet nationaal en internationaal gebeuren. De rol van deze krachten ter ondersteuning van een nieuwe nationale en internationale vredespolitiek is onmisbaar geworden. De nu veel te kleine groep van politieke topverantwoordelijken dient verruimd te worden dank zij ondermeer de deelname van krachten van de publieke opinie. De socialisatie van de vredespolitiek is een dringende noodzaak geworden.

Ook hier mag men van een onevenwicht spreken. Indien we bijvoorbeeld de georganiseerde vredesinzet en de officiële stem die daaraan wordt verleend in de socialistische landen vergelijken met datgene wat daarvoor in het Westen gebeurt, dan liggen we netjes achteraan. Bij ons beperkt zich dat tot een nog vrij zwakke inzet waarbij Pax Christi, de Raad van Kerk en de Socialistische Internationale de meest actieve zijn.

Natuurlijk wordt vredesinzet in het Oosten bepaald binnen het geheel van de geo-politieke en geo-strategische opties die de Sovjetunie en haar volgelingen willen verwezenlijkt zien. Op het internationale vlak speelt daarbij de Wereldraad van de Vrede met zetel in Helsinki de toonaangevende rol. Die Wereldraad heeft reeds heel wat gerealiseerd en is er ook in gelukt om in een aantal westerse en ontwikkelingslanden, meestal uiterst linkse krachten, te mobiliseren. Maar een grote vaart heeft dit in de westerse wereld nog niet gekend.

En daar zou men zich in het Westen eens ernstig moeten over bezinnen. In de mate dat men zou lukken om, vanuit de westerse realiteit, nationaal en internationaal, een georganiseerde vredesinzet, op optimaal pluralistische basis, uit te bouwen, staan we zeker een stap verder. Natuurlijk moet deze vredesinzet gericht zijn op een samenwerking met de vredeskrachten in het Oosten, want vrede kan niet van één kant komen.

In een beginperiode zal dit nog heel wat confrontatie veronderstellen maar uit deze confrontatie zou men naar echte dialoog in dienst van de ontwapening en dus van de vrede kunnen groeien.

Hopelijk heeft de Buitengewone Zitting van de V.N. over Ontwapening hieraan ook een duw gegeven.

Het zou in elk geval de moeite lonen dat de vredeskrachten daar werk van zouden maken.

Robert De Gendt.

HADASHI NO GEN

33 jaar geleden werden 2 steden in Japan zwaar getroffen door een tot dan nooit gebruikte bom. Een van die steden was Hiroshima.

Kelji Nakazawa, toen 7 jaar, werd als bij wonder gered van deze verschrikking. En die gebeurtenis werd door hem weergegeven in een verhaal, dat later als strip grote bekendheid kreeg in Japan.

We hebben eraan gehouden een ingekorte versie van dit tekenverhaal te vertalen en uit te geven, omdat niet duidelijk genoeg kan onderstreept worden tot welk een destructie een atoombom kan leiden. En spijtig genoeg blijft zo'n gevaar reëel, want er worden steeds nieuwe atoomwapens gemaakt, waarvan het meest recente, de neutronenbom, bij iedereen nog vers in het geheugen ligt.

De auteur verklaart zelf dat hij zijn figuur Gen (= Japans voor bron of wortel) heeft genoemd in de hoop dat hij een bron van sterkte wordt voor een generatie mensen die de verschroeide aarde van Hiroshima blootvoets kunnen betreden. (De volledige titel van het verhaal kan vertaald worden door Blootvoetse Gen).

Nu nog altijd worden mensen getroffen door de radioactieve straling in Hiroshima. En ook van deze verschrikking laat dit verhaal een glimp zien. We denken dat dit verhaal dan ook meer mensen de moed zal geven het pad van de vrede te betreden.

Hadashi No Gen, 34 blz., 60 fr., uitgegeven bij v.z.w. Vrede. Te verkrijgen door storting van 60 fr. plus 10 fr. port op PRK 000-0956015-80 van vzw Vrede, Onderbergen 51, 9000 Gent.

BOEKBESPREKING

DE ZAAK JESPERS

Yves Van de Steen, over
JEF GEERAERTS, *De Zaak Jaspers*,
Brussel & Den Haag (Uitg. Manteau), 1978, 125 pp.

OF : Het verhaal van een stinkende sissier, en wat er gebeurt wanneer men een onverkwalijkte aanslag niet in de doofpot kan wurmen.

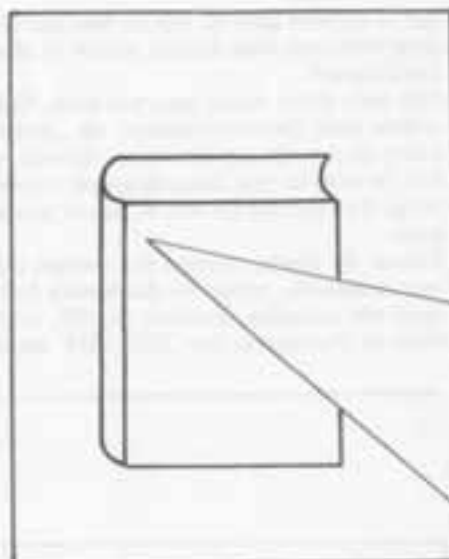
„Never mind the bollocks“ huilen de Sex Pistols. Fellows, we weten waarover het gaat, niet? Kotsend aanschouwen we machteloos de mateloze corruptie rondom ons. Wij proleten en vale kantoormussen, Zij : de ongestraften, met glamourwagens (Porsches), veel vrouwen, veel geld, paarden, huizen en goudstaven schelden ons de huid vol, lekker zittend in een maatpak à la Ted Lapidus. Wij zijn links en stinken naar zweet, Zij zijn deftig, blijven gespaard en geuren naar dekadente intiemspray.

Eerst beseft je het niet, dat wij werken voor hun verslaafd consumentendom, hun neutraal gelul en dure sigaren... en dan komen de puntjes van de Freudiaanse ijsberg sporadisch boven, scheurt het systeem bijwijlen, stort de facade hopeloos in elkaar. Wij discussiëren verder, Zij sluiten hun rangen, zoeken een zondebok, houden zich schuil in peperdure bunkers, ver weg...

Jef Geeraerts had het bij het rechte eind toen hij zijn meesterpen in de inkt doopte om 100 pagina's te vullen over de zaak Jaspers, GAL de cover te laten tekenen en te beginnen met een citaat van Gogol „En toen besloot hij ook nog een bezoek te brengen aan de procureur, eerbiedwaardig als alle andere notabelen, maar niettemin een zwijn“...!

„De zaak Jaspers“ is een diepgaand onderzoek naar de werking van het Belgisch rechtssysteem en zijn uitwassen, een duidende reportage, een aanklacht en een fel betoog om meer competentie en rechtvaardigheid. Eén van de sluitstenen van het werk van Geeraerts berust op het Peter-Principe van Dr. Laurence J. Peter : „Ik merk tot mijn verstomming dat, op enkele uitzonderingen na, de mensen de meest eenvoudige dingen verkeerd doen. Incompetentie trekt alomtegenwoordig en zegevierend door de eeuwen“. Dit is meteen één van de motto's die de auteur meegeeft aan het boek.

Wie pikante details zoekt in Geeraerts' werk komt bedrogen uit. Even min vallen er veel nieuwe gegevens uit af te leiden. Geeraerts verbreekt wel het stilzwijgen omtrent het lidmaatschap van de vrijmetselarij van heel wat betrokkenen van dit fameuze proces. Werkelijk nieuws brengt hij daarmee niet, en volgens zijn relaas heeft dit feit geen doorslaggevend, functioneel belang in het verloop der zaken. Integendeel bijna, want de auteur noteert de getuigenis van Dr. Thomas, eveneens een loge-

lid volgens zijn informatie, die Jaspers definitief de das omdoet. Naast een paar markante feiten, zoals onnauwkeurigheden en contradicties van het gerechtelijk onderzoek, de misbarende taalkennis van de pretentieuze Gentse bourgeoisie, het geouwehoer der juristen en hun onverstaanbaar kleinzerig juridisch jargon en de ongeloflijke ongelofwaardigheid van de getuigen, is een tweede kernpunt van dit boek : de strijd tussen de diverse onderzoeksinstanties : stedelijke recherche, B.O.B. en gerechtelijke politie.

Een volgend hoofdstuk is de volkomen ondoorgroende-lijkheid van het ellenlange dossier Jaspers. Naarmate het boek vordert wordt alles onduidelijker, ondoorzichtiger, onbegrijpelijker.

Voor Geeraerts is slechts één zaak volkomen duidelijk : Jaspers moet boeten om het blazoen van de magistratuur de verloren glans terug te schenken. Centraal staat echter in dit werk de sociopsychologische analyse van de twee hoofdverdachten van dit proces : Jaspers en De Craemer. Jef Geeraerts voelt meer sympathie voor De Craemer, de volksjongen, de vechter. Guy Jaspers is de enige, ver-wende zoon die geborgenheid zoekt bij de vrouwmoeder en ondanks het gulle masker niet gespeend blijkt van enige geestelijke wreedheid (p. 62). Ondanks dit verschil vertonen beide personages opvallende gelijkenissen. Te-recht noteert Jef Geeraerts op p. 68 van deze vernietigende reportage dat beide hoofdbeklaagden behept zijn met het verderfelijke soort narcisme die de moderne westerse mens langzaam maar zeker vernietigt. Dit is zijn vierde hoofdstelling. Het gaat hier om een vrij ingewikkeld syndroom waarbij het kind reeds de nodige innig-heid wordt ontzegd. Daaruit groeit een overtrokken idee van zichzelf dat onrealiseerbaar is, wat deze zielepoten kwetsbaar en eenzaam maakt. Centraal bij deze persona-ges staat de eigenliefde, hun charme is schijn, hun eigen-lijke realiteit is berekening en macht. Mensen zijn objec-ten en het ouder worden is een hels drama, waarbij be-trokkene in dorre eenzaamheid wegzakt, in een spiege-lende doolhof, waarin alles hem aan zichzelf herinnert (p. 68 & 69). Opvallend is verder de slordige taal van „het milieu“, het getuigt van een moerasachtig „denken“.

dat er in feite geen is. Via de wet van de minste inspanning vervallen deze figuren stilaan in afstomping en onbenulligheid.

Om deze thesis draait gans het boek. Gekoppeld aan dit thema stelt Geeraerts-terecht de „eeuwige” vraag omtrent de waarde van het volkstribunaal, dat een assisenhof in feite is. Het oeroude spook van Schuld en Boete krijgt hier naar de zin van de auteur teveel bewegingsvrijheid.

Schuld en Boete, axioma dat mensen met schuldgevoelens overlaadt, zodat ze deemoedig hun hoofd buigen voor een bepaalde Waarheid (p. 88), overheerst te sterk. Ook in Volksgazet van 25-3-1978 wordt deze stelling

voortuitgeschoven : voor een assisenhof verschijnen is een grove gok. Ook ondergetekende vreest dergelijke juryrechtsspraak, maar blijft met een negatief ervan in de maag zitten : is een rechtsspraak van schriftgeleerden en deskundigen per se beter ?

„De Zaak Jaspers” van Jef Geeraerts, opgebouwd rond het vijftal hoofdstellingen die wij eruit menen te kunnen distilleren is een boelende brok journalistiek die corrigerend inwerkt op wat wij dagelijks als berichtgeving moeten slikken. Een na te volgen voorbeeld, een pretentie-loos, subjectief verhaal dat krachtig inwerkt op het kritisch inzicht : toezien in toenemende verwondering. Maar ook : zeggen. That's the point.

SPAREN

IS NIET ENKEL

EEN KWESTIE VAN INTEREST

HET IS OOK EEN VOORWAARDE OM LATER EEN LENING TE KUNNEN KRIJGEN VOOR HET BOUWEN, KOPEN OF VERANDEREN VAN EEN WONING.

ONTHOUD HET GOED :

BIJ DE ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTKAS KRIJGT U DE HOOGSTE INTEREST OP UW SPAARGELD

EN KUNT U - ALS TROUWE SPAARDER - AANSPRAAK MAKEN OP DE ALLERBESTE CONDITIES ALS U KOMT AANKLOPPEN VOOR EEN LENING.

ASLK

**ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTKAS
- MEEST ERVAREN IN SPAREN -**

Te sturen aan : ASLK, Dienst Publiciteit, Wolvengracht 48, 1000 Brussel.

Naam en voornaam

Adres

Wenst documentatie over sparen en lenen.

LEZERSBRIEVEN

BRAVO VAN MIERT I

De partijvoorzitter heeft zich terecht verzet tegen de voortzetting van financiële hulpverlening aan Zaïre onder het corrupte regime van Mboetoe. Hij maakte echter wel voorbehoud voor het verstrekken van humanitaire hulp en voedsel. Ook elke Belgische militaire interventie, stiekem of niet, wijst hij kordaat af, wat de socialisten, waarvoor het pacifisme geen ijdel begin is, van harte kunnen toejuichen. Nu is het aan onze socialistische kameraden in de regering om er deze gezonde zienswijze door te drukken.

Nu meer dan ooit immers, is het geweldloos oplossen van de problemen, de enige mogelijke manier. De militaire inmengingen zijn steeds gedoemd vroeg of laat te stranden wat ten overvloede door de koloniale geschiedenis van de laatste dertig jaar bewezen werd. Denken we even aan het dekolonisatieproces dat na de tweede wereldoorlog pas goed op dreef kwam met als resultaat dat bijna alle kolonies hun politieke onafhankelijkheid verwierven. Er zijn er zelfs die ook economisch niet meer afhankelijk zijn van hun vroegere „meesters“.

Tegen de stroom van het wereldgebeuren inroeien is verspillig van mensenlevens en kapitalen. Dat staat als een paal boven water.

Dat stormachtig verloop van het wereldgebeuren heeft zich niet alleen gemanifesteerd in het dekolonisatieproces, ook op louter technisch vlak heeft er een explosie plaats gehad van uitvindingen van nieuwe technieken en krachtbronnen, vooral dan nucleaire. Ongelukkigig hebben de militairen en de industrieën uit alle landen zich op deze nieuwe verworvenheden geworpen met als resultaat een monsterachtig wapenarsenaal, dat onze „blauwe knikker“ tientallen keren kan vernietigen. Op de bijzondere zitting van de ontwapeningsconferentie in de UNO werd bekend gemaakt dat er jaarlijks een omzet van wapens is die om en bij de 400 miljard dollar ligt ! Wie sprak daar van bezuinigen op de rug van de werkende klas ? Of over voorspoed door moed ? Aan onze mensen in de regering om het been stijf te houden, in de geest zoals onze voorzitter Van Miert het onlangs eerlijk formuleerde : „We laten niet met ons voeten spelen !“ Eindelijk klare taal ! Hopelijk gevolgd door „klare“ daden !

Onze burgerpers tracht ons wijs te maken dat we wat moeten over hebben voor onze veiligheid en voor die van onze landgenoten in Zaïre. Onze en hun veiligheid heeft er nooit zo beroerd voorgestaan als vandaag en dit niet-tegenstaande er zo'n massa geld, het geld van de werkende klasse, tegen alle legers aan gegooid wordt. Niettegenstaande één Amerikaanse of Russische onderzeeër nu voldoende explosieve kracht vervoert, ter gelegener tijd uit te braken, die goed is voor drie wereldoorlogen, type '40-'45.

Laten we in de geest van onze voorzitter eens klare wijn schenken, om bij elke gelegenheid die zich voordoet, een hele straat heilige huisjes in te stampen. Niet alleen

woorden maar ook met daden.

1. Een vijand wordt kunstmatig door de burgerlijke nieuwsmedia in 't leven geroepen en dit terwille van de multinationale wapenfabrikanten en belangengroepen.
2. Na de tweede wereldoorlog werd er steeds bewapend en niet ontwapend, alhoewel de vijand toch verslagen was. Het grondgebied van de Sovjetunie was voor een groot deel verbrande aarde en haar legers waren gedecimeerd en oorlogsmoe. Van die kant kon dus bijgevolg geen dreiging uitgaan.
3. Veiligheid door wapens is niet alleen bijgeloof, het is een vulgaire leugen om ons goede geld uit onze zakken te kloppen.
4. Als een oorlog vernietigt wat hij dient te beschermen en te verdedigen, heeft die oorlog dan nog wel zin ?
5. Oorlogen zijn er altijd geweest en zullen er NIET altijd blijven. Waarom ? De massa-vernietigingswapens hebben de plaatselijke oorlogen wel niet onmogelijk gemaakt, noch de bewapeningswedloop integendeel, maar ze hebben toch de aan de oorlog verdienende klasse tot nadenken gestemd. Die klasse die in het verleden zo gemakkelijk over miljoenen lijken van een wereldoorlog stapte omwille van het lieve geld, wordt héél wat voorzichtiger als het om het eigen vege lijf gaat, want vluchten kan niet meer !

Als veldwerker dacht ik dat het onze taak was om iedereen bij elke gelegenheid te sensibiliseren voor onze socialistische visie op het probleem van ontwapenen om te overleven.

Als nu niet alleen onze voorzitter Van Miert, maar ook onze socialistische ministers ons met hun daden zouden steunen door bij elke gelegenheid die socialistische visie in de praktijk om te zetten, dan kan de BSP met een gerust geweten de Europese verkiezingen tegemoet gaan.

René Van Nerum
Afdeling RANST.

ORGANISATIES

VERENIGING VOOR DE VERENIGDE NATIES

Secretariaat : Korte Meer 11, 9000 GENT
tel. 091/25.76.51 (toestel 203)

De VVN, die in juni 1976 werd opgericht, telt thans (juni 1978) 700 leden verspreid over alle Vlaamse gewesten.

De VVN is een politiek en filosofisch neutrale vereniging die in Vlaanderen de gedachten en doelen van de UNO wil verspreiden en verdedigen, o.m. door informatie. Deze betreft niet alleen de VN zelf (Algemene Vergadering, Veiligheidsraad, Ecosoc, Commissies, werkzaamheden van de UNO-administratie...) en de autonome organen zoals de Unctad, de Unido, de UNEP, e.a., maar ook de (zelfstandige) gespecialiseerde internationale instellingen (waaronder Unesco, FAO, WGO, ILO, enz.) en de wereldbankgroep, het IMF en het GATT die geen organieke band hebben met de VN.

De VVN wil ertoe bijdragen de openbare opinie kritisch bewust te maken van de veel omvattende internationale dimensies in het leven van enkelingen en gemeenschappen en van de belangrijke rol die de Verenigde Naties spelen in het ordenen van deze dimensies.

De VVN wil in alle onafhankelijkheid het werk van de UNO en de gespecialiseerde wereldorganisaties alsmede het beleid van onze nationale regering en instanties ten overstaan van die organisaties beoordelen.

Om haar doelstellingen te bereiken, richt de VVN regionale en plaatselijke comités op. Naast haar eigen initiatieven en actieprogramma's, wil zij actief samenwerking nastreven met bestaande verenigingen en organisaties.

In een tijdperk waarin het openbare leven en het dagelijks leven van eenieder hoe langer hoe meer worden bepaald door internationale verhoudingen, doen wij ook op U een beroep om lid te worden van de VVN. Wij nodigen U daarom uit onderstaande strook, ingevuld en ondertekend terug te zenden aan het Secretariaat van de VVN, Korte Meer 11, 9000 Gent, en het bedrag van 300 frank (100 frank voor studenten, niet-tewerkgestelden en minder-validen) te storten als jaarlijkgeld op de rekening van de VVN : ASLK - 001-0468369-32.

Namens de VVN :

- Jef Van Bilsen, voorzitter ;
- Paul Morren, Lili Boeykens, Paul Ghysels en Neri Sybesma, ondervoorzitters ;
- Kathleen Steel, algemeen secretaris ;
- Walter Pincket, adjunct-algemeen-secretaris ;
- Jan Jansen, penningmeester ;
- André Alers, André Billen, Marc Bossuyt, George

Cleymaet, Emmanuel Coppieters, Christiane De-cloedt, Eugene De Facq, Theo De Greef, Luc De Vuyst, Helena Elhaut, Thomas Elhaut, Sonja Gerlo, Paul Ghysels, André Godfroid, Jan Jansen, Roger Perk (Bernard Henry), Walter Pincket, Luc Reyckler, Erik Rodrigues, Jan Rombouts, Marc Roosen, Neri Sybesma, Jef Ulburghs, Henk Van Daele, Francis Van Eycken, Marijke Van Hemel-donck, raadsleden ;

- Ria Heremans en Hilde Tiboldi-Craeybeckx, gecoöperde raadsleden.

BELGIË DE BEWAPENINGSWEDLOOP EN DE ONTwapENING

De openbare opinie heeft meestal weinig inzicht in de standpunten van regering, parlement en niet-gouvernementele organisaties inzake het uitzonderlijk belangrijk probleem van bewapening en ontwapening.

De recente speciale O.V.N. zitting voor ontwapening heeft het mogelijk gemaakt desbetreffende een algemeen inzicht te geven.

Vrede v.z.w. Studie- en informatiecentrum voor vredes- en ontwikkelingsproblematiek heeft het nuttig geoordeeld de verschillende standpunten in een brochure samen te brengen.

De lezer vindt hierin de volledige tekst van de interpellaties die door de vertegenwoordigers van de BSP, KPB, CVP, VU, FDF en PSC werden gehouden en het antwoord van de minister van Buitenlandse Zaken. Verder de tekst van de toespraak van dhr. Tindemans voor de NAVO-top in Washington, en van dhr. Simonet voor de speciale OVN-zitting voor ontwapening te New York.

In deze uitgave vindt men eveneens het document „Ontwapenen om te overleven” van het Overlegcentrum voor de Vrede en de Concertation pour la Paix et le Développement. Daarbij een overzicht van de militaire uitgaven van de NAVO-landen sinds 1949.

België : de bewapeningswedloop en de ontwapening is een bruikbaar stuk documentatie dat onmisbaar is voor allen die voor deze problematiek belangstelling hebben.

Prijs : 80 fr. plus 10 fr. port. Te bestellen door overschrijving op PRK 000-0956015-80 van Vrede v.z.w., Onderbergen 51, 9000 Gent.

TE ZOT...

- Op 10 juli keerden de laatste Belgiese para's uit Zaïre terug. Ze verbleven er sinds 20 mei voor een wat lang uitgevallen „humanitaire“ operatie. We zijn wel benieuwd te vernemen wat dat hele zaakje uiteindelijk aan de Belgiese belastingbetaler gekost heeft. De rekening kan dan meteen doorgestuurd naar de Société Générale.

- In een oude Franse kolonie, Mauretanië, kwam het half juli tot een machtswisseling. Alles bijeen zonder veel erg voor het Franse imperialisme dat jaarlijks ongeveer twee en een half miljoen ton ijzererts (zowat een derde van de totale produktie) uit dat land wegsleept. Terloops bleek nog maar eens dat zich niet alleen Cubaanse militairen op het Afrikaanse kontinent bevinden. Het Mauretaanse landleger wordt technies geadviseerd door 60 Franse officieren en onderofficieren. Samen met Marokko voert dit leger strijd tegen het Polisario-front, de bevrijdingsbeweging voor de Westelijke Sahara.

- Eind juni waren er in de E.E.G. 5,6 miljoen mensen werkloos, d.i. 5,3 procent van de burgerlijke beroepsbevolking. Tegenover juni '77 steeg het aantal werklozen met 3,7 procent.

- Gedurende het eerste semester van dit jaar registreerde men in Italië 1487 aanslagen. Daarbij vielen 23 doden en 318 gewonden.

- Italië blijft, met Groot-Brittannië, één van de ekonomies zwakke broertjes onder de Westerse industrielanden. Ongeveer anderhalf miljoen mensen zijn er werkloos of 6,8 procent van de aktieve bevolking. 74 procent van het totaal aantal werklozen zijn tussen de 14 en de 19 jaar. Bijna 40 procent onder hen volgde sekondair of hoger onderwijs. Met dit cijfermateriaal voorhanden kun je zo voorspellen dat het in het onstabiele Italië niet bij één jeugdrevolte (lente '77) zal blijven.

- Het sino-viëtnamees konflikt geeft wel te denken over de aard van de leiding die vandaag in Peking de trom roert. Een door en door korrupte diktator als Mobutu wordt hulp beloofd; een nog half verwoest socialisties land wordt de rug toegekeerd. En dat uitgerekend om het nemen van een anti-kapitalistiese maatregel; met name de nationalisering van de handel in Zuid-Viëtnam.

- Generaal Hugo Banzer, president van Bolivië tot voor kort, heeft aangekondigd dat hij een lange rustperiode gaat nemen op zijn landgoed op 1400 km van La Paz. De Boliviaanse tinarbeiders en boeren worden uitgenodigd hetzelfde te doen.

- Volgens een onderzoek van het Amerikaans bureau voor controle op bewapening en ontwapening zijn de militaire uitgaven in de wereld in 1976 gestegen tot bijna 400 miljard dollar (1.300 miljard Bfr.). Bijna 310 miljard dollar werd uitgegeven door de industrielanden en meer dan 90 miljard door de ontwikkelingslanden.

- Medio juli heeft het Amerikaans Ministerie van Buitenlandse Zaken de Export- en Importbank geadviseerd geen lening van 8,6 miljard toe te staan aan Argentinië. Applaus. Als 't goed is zeggen we 't ook, alhoewel...

- De politieke processen in de Sovjetunie zijn voor de „haviken“ in de States een welkome aanleiding geweest om nog eens flink uit te halen. Dreiging met afbreken van de handelsbetrekkingen, boycot van de Olympiese Spelen van 1980 in Moscou, verhinderen van een tweede SALT-akkoord, etc. Kortom, een aanval in goeie ouwe Koude Oorlogsstijl. Waarbij dan wel wordt vergeten dat indertijd het proces tegen de Rosenbergs ook niet in al te „serene“ omstandigheden verliep... Voor de rest moet de schijnrechtspraak en het gebrek aan politieke vrijheid en vrijheid van meninguiting in de S.U. ondubbelzinnig aangeklaagd. De stilte na de Moskouse processen van de jaren '30 herhaalt zich gelukkig niet.

- De Amerikaanse graanvoorraad zal dit jaar beneden het rekordpeil van vorig jaar liggen (3,1 miljard schepels), maar ze zal toch de tweede hoogste in de geschiedenis zijn. Wellicht maken we het weldra opnieuw mee dat de produktie verlaagd wordt teneinde de prijzen hoog te houden, zoals gebeurde in het begin van dit decennium in de U.S. Het graan moet immers verkocht en gekocht eer het de miljoenen hongerigen op deze planeet bereikt.

... OM LOS TE LOPEN

BOEKHANDEL

DE FAKKEL

Pluimstraat 14, 8500 KORTRIJK
Tel. 056/ 22.13.16

Men vindt er de NIEUWSTE BOEKEN
en GROTE KEUS JEUGDWERKEN

Korting voor rechthebbenden

ALS MEN ELKAAR DE HAND REIKT...

- De chansonniers :
Georges Brassens, Julien Clerc, Jean Ferrat, Juliette Gréco, Maxime Leforestier, Colette Magny, Yves Montand, Mouloudji, Georges Moustaki, Serge Reggiani, Francesco Solvite, Anne Sylvestre.
- De organisatie „Secours Populaire“ die instaat voor alle materiële aspecten.
- U die deze speelplaat aankoopt :
HELPT MEN DE KINDEREN VAN CHILI.
De opbrengst van één speelplaat vertegenwoordigt acht maaltijden voor Chileense kinderen.

Bestelling door overschrijving van 350 fr. (plus 60 fr. aange-tekende verzendingskosten) op PRK. 000-1011288-63 van B.U.V.V. - Vlaams Komitee - 9000 Gent.

De „Topboekhandel“
ALLE UITGAVEN
Meer dan 300.000 „pocket“
boeken in 6 talen

CORMAN

Ravensteinstraat 28-30
1000 BRUSSEL
Tel. 02/ 511.67.29

Sociale Zetel :
Ad. Buylestraat 51
8400 OOSTENDE
Tel. 059/ 70.27.24

Kustlaan 169 en
Strandstraat 9
8300 HET ZOUTE
Tel. 050/ 60.18.28

Het boek dat u zoekt is
er. Zoniet CORMAN
zoekt en vindt.
M. CORMAN,
8400 OOSTENDE
Prk. 16.83.33

BOEKENFONDS MARNIX

Heeft steeds een uitgebreide keus van :

- Literaire
 - Wetenschappelijke
 - Politieke
- boeken.

Alsook :

- Engelse
(Penguin - Pelican...)
 - Franse
(Livre de Poche - 10/18...)
 - Duitse
(D.T.V. - Goldmann...)
- pocketseries.

AJUNLEI 18 - 9000 GENT
(evenwijdig met Veldstraat)

Tel. 091/ 25.10.92
Doorlopend geopend van 8.30 u. - 18.30 u.

VRIJE TOEGANG

ALLE GOEDE DINGEN BESTAAN IN 3

1. KWALITEIT alleen grote merken :
PHILIPS - AEG - GRUNDIG - BAUKNECHT - SIEMENS - DUAL - BRAUN - TOSHIBA
2. PRIJS de laagste prijzen voor elektrische huishoudtoestellen in onze discount-afdeling.
3. SERVICE eigen gespecialiseerde technische dienst, gegarandeerde herstelling van alle merken.

Stereo & Hifi
Kleuren TV
Huishoudapparaten

Electros

aan het stadhuis te Oostende.